

Gemeente
Amsterdam

Amsterdamse Agenda Armoede & Schulden 2019-2022 *Stad met uitzicht*

Voortgangs- rapportage

maart 2021

Perspectief houden in onzekere tijden

Samenvatting

Voortgang realisatie Amsterdamse Agenda armoede en schulden 2019-2022

Met het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' en de Amsterdamse Agenda armoede en schulden 2019-2022 zet het college in op het tegengaan van kansengelijkheid en het scheppen van perspectief op een betere toekomst. Met deze voortgangsrapportage geven wij u een update over de realisatie van onze ambities.

De meerjarig incidentele middelen uit de vorige bestuursperiode zijn structureel gemaakt. Daardoor hebben we de aanpak van armoede en schulden verder kunnen ontwikkelen en versterken. We zien dat dit een positieve invloed heeft op onze resultaten. Het bereik onder Amsterdamse minima is gestegen. Nagenoeg alle bijstandsgerechtigden worden bereikt en het bereik onder minima in loondienst laat ook een stijgende lijn zien. Dit is een positieve ontwikkeling want we weten uit de verschillende minima effectrapportages van het Nibud dat minima te weinig overhouden om volwaardig mee te kunnen doen aan onze samenleving. Het bereiken van werkende minima blijft echter een taaie opgave. Daarom hebben we tussentijds ook een apart 'plan van aanpak werkende minima opgesteld', waarvan de eerste resultaten inmiddels zichtbaar zijn. De grote aantallen Amsterdammers die gebruik maken van de Tozo bieden in dit opzicht ook

kansen. Dit contact benutten we om hen actief te benaderen en te wijzen op onze hulpverlening. De komende periode gaan we aan de slag om deze mensen met bijvoorbeeld coachingstrajecten verder op weg te helpen.

Armoede en schulden komen zelden alleen. Daarom wordt in de Amsterdamse Agenda armoede en schulden ook nadrukkelijk een koppeling gemaakt met andere leefdoelgebieden zoals (volwassenen-)onderwijs, zorg en gezondheid. We pakken de problemen in samenhang aan en investeren fors in preventie; voorkomen is immers beter dan genezen.

We hebben preventie vormgegeven door onder andere een set aan maatregelen te nemen onder de actielijst Gezonde Financiële Start Jongeren. De financiële educatie is geïntensiveerd waardoor op meer scholen budgetcursussen worden aangeboden. Binnen de aanpak *Jongeren Schuldenvrije Start* werken de Jongerenpunten, schuldhulpverleners van de MaDi's en de Kredietbank Amsterdam nauw samen aan het oplossen van schulden en het creëren van perspectief voor jongeren. Sinds eind vorig jaar sturen we alle 18-jarigen een verjaardagkaart met informatie over wat je allemaal moet regelen als je 18 jaar wordt.

We zijn intensiever gaan samenwerken met

basisscholen. Op bijna alle basisscholen kan inmiddels met de Stadspas de vrijwillige ouderbijdrage worden voldaan. Op een deel van deze scholen gebeurt dit door een functionaris van de maatschappelijke dienstverlening, die tegelijkertijd ouders ondersteunt met financiële hulpvragen. We breiden deze aanpak op scholen uit met het *Familiepakket*. We beginnen op basisscholen met veel doelgroepbezoekers.

Schuldhulpverlening is een prioriteit. We hebben de afgelopen periode dan ook extra geïnvesteerd in vroegsignalering. We zien door deze investeringen positieve resultaten. Ook deze periode zijn er weer nieuwe partners aangesloten bij onze aanpak vroegsignalering waardoor het aantal meldingen en het bereik van Amsterdammers met beginnende betalingsproblemen is gestegen. Het aantal meldingen van partners steeg in 2020 met ruim 5% en het aantal Amsterdammers dat met de aanpak is bereikt nam toe van 55% in 2019 tot 65% in 2020.

In de Amsterdamse Agenda armoede en schulden hebben we ook de ambitie neergezet om alle huishoudens in de regeling wanbetalers zorgverzekering te bezoeken. Door deze verschuiving naar preventie zijn we in staat om de gemiddelde schuld kleiner te houden dan het landelijke gemiddelde waardoor de oplossing eenvoudiger en dus ook goedkoper is.

Met de aanpak Schuldenrust zetten we in op het voorkomen, klein houden en oplossen van schulden. Twee belangrijke nieuwe maatregelen binnen deze aanpak zijn de Pauzeknop en de Schuldenrustlening. Met deze en andere interventies beogen we meer rust en snelheid te brengen in het schuldhulpverleningstraject. Positief is dat de Rijksbelastingdienst, veruit de grootste schuldeiser, zich ook heeft aangesloten bij de aanpak collectief schuldregelen. Zij gaan, evenals ruim 40 andere schuldeisers, bij voorbaat akkoord met saneringsvoorstellen van de Kredietbank Amsterdam. Mede hierdoor hebben we de gemiddelde doorlooptijd van schuldhulptrajecten de afgelopen jaren aanzienlijk weten te verkorten. We voeren gesprekken met nieuwe schuldeisers zoals telecomaانبieders en particuliere verhuurders om zich aan te sluiten bij het collectief schuldregelen.

De coronacrisis: doelstellingen onder druk

Het grootste gedeelte van de aangekondigde maatregelen uit de agenda is inmiddels gerealiseerd en/ of enige tijd in werking. De uitbraak van het coronavirus en de gevolgen hiervan voor de economie en de conjunctuur hebben echter roet in het eten gegooit. Veel Amsterdammers hebben het afgelopen jaar te maken gekregen met een terugval in inkomen.

Uit een eerste schatting van Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS)¹ komt naar voren dat in 2020 het aantal Amsterdamse huishoudens dat moet rondkomen van een laag inkomen met ongeveer 10 procent is toegenomen. Met name Amsterdammers met een onzekere positie op de arbeidsmarkt – zoals zzp'ers en werknemers met flexibele contracten – worden zwaar getroffen. Meer dan de helft van alle Amsterdamse zelfstandigen heeft een beroep gedaan op de Tozo-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers). Kortom, de coronacrisis zet de realisatie van onze doelstelling van minder armoede en schulden onder druk.

Het afgelopen jaar heeft het college er hard aan gewerkt om de gevolgen van de coronacrisis voor armoede te verzachten. Tegelijkertijd zien we dat het door de contactmaatregelen lastiger is geworden om volwaardig mee te doen in de stad. Sociale, participatie- en sportactiviteiten zijn het afgelopen jaar stil komen te liggen en er waren noodgedwongen minder Stadspasacties. Door creatief te zijn en te focussen op wat nog wel mogelijk is, werd de Stadspas in 2020 toch nog zo'n 330.000 keer gebruikt. Ter vergelijking: in 2019 bedroeg het aantal stadspasverzilvingen 485.000. Voorbeelden van populaire acties in coronatijd zijn een actie waarbij bioscoop Pathé online kon worden bezocht en Midzomer Mokum, een activiteitenprogramma voor kinderen en jongeren.

Om ervoor te zorgen dat tijdens de coronacrisis zoveel mogelijk kwetsbare Amsterdammers digitaal verbonden zijn en online taal of andere cursussen konden blijven volgen om hun kansen te vergroten, verstrekten we 3.500 refurbished laptops.

Daarnaast is het door de coronacrisis noodzakelijk om meer te focussen op noodhulp. Eind december 2020 deden ongeveer 650 meer huishoudens een beroep op de ondersteuning van de Amsterdamse Voedselbank dan aan het begin van de coronacrisis. Daarnaast ondersteunden we het afgelopen jaar informele voedselinitiatieven in de stad. Hierdoor werden 23.000 mensen met voedselhulp geholpen. Noodhulp alleen is echter niet voldoende om de gevolgen van de crisis het hoofd te bieden. De afgelopen maanden zijn de veerkracht, het vertrouwen en het geduld van veel Amsterdammers sterk op de proef gesteld. Steeds meer Amsterdammers bevinden zich in een financieel kwetsbare positie en zien weinig verbetering in het verschiet liggen. Het bieden van perspectief op een betere toekomst is daarmee nog belangrijker geworden.

Zicht op een betere toekomst in onzekere tijden

In de komende periode intensiveren wij daarom onze aanpak om Amsterdammers die in een negatieve spiraal van armoede dreigen terecht

te komen een beter vooruitzicht te bieden.

We zetten de realisatie van de maatregelen uit de Amsterdamse Agenda armoede en schulden voort en doen daarbovenop extra investeringen. Voor 2021 en 2022 zet het college vanuit het Herstelplan Samen sterker uit de crisis jaarlijks €5,6 miljoen extra in om te voorkomen dat de coronacrisis een armoede- en schulden crisis wordt². Dit pakket richt zich op 4 onderwerpen: 1) preventie en vroegsignalering, 2) ondernemers en werkenden, 3) kinderen en jongeren en 4) maatschappelijke voedselinitiatieven. Door de versterking van onze armoedeaanpak zorgen we ervoor dat er juist in deze onzekere tijden zicht blijft op een betere toekomst voor alle Amsterdammers.

We breiden samenwerkingsrelaties op het terrein van vroegsignalering uit en zorgen voor meer laagdrempelige ondersteuning door te investeren in sociaal raadslieden, maatjes- en buddyprojecten en digitale dienstverlening. Met het actieplan Veerkracht helpen we zelfstandig ondernemers met het verhogen van hun inkomen, bij een overstap naar een baan in loondienst, of gespecialiseerde schuldhulpverlening. Deze groep die we normaal gesproken moeilijk kunnen bereiken, komt hierdoor bovendien ook beter in beeld voor onze andere miniregelingen. En we investeren in samenwerkingen met werkgevers om schuldenproblematiek onder werkenden

te voorkomen, in het bijzonder in de sectoren waar veel sprake is van flexwerk. Verder stelt het college aanvullende middelen beschikbaar voor kwetsbare kinderen die bij met onze reguliere ondersteuning buiten de boot dreigen te vallen, bijvoorbeeld omdat zij geen verblijfsstatus hebben. Tot slot blijven we initiatieven die voedselhulp verzorgen voor Amsterdammers in nood ondersteunen en dit doen we samen met het Rode Kruis en particuliere lokale fondsen.

Tot slot laat de coronacrisis ook zien hoe sterk de onderlinge solidariteit in onze stad is. We kunnen deze crisis alleen samen te lijf gaan: overheid, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven. Rondom voedselhulp hebben we gezien dat we door samenwerking veel meer kunnen bereiken. We blijven investeren in deze samenwerkingsrelaties door bijvoorbeeld ook meer in te zetten op buddyprojecten en door de samenwerking met onze partners te versterken. Op deze manier versterken we de lijn die al voor de coronacrisis is ingezet met de Amsterdamse Agenda armoede en schulden, om alle Amsterdammers perspectief te geven op een betere toekomst.

Inhoud

.....

Perspectief houden in onzekere tijden	2
Inleiding	6
Uitgangspunten Amsterdamse Agenda armoede en schulden (2019-2022)	7
1 Perspectief op een betere toekomst	8
2 Kansen voor kinderen en jongeren	14
3 Preventie van armoede en schulden	20
4 Amsterdam vrij van problematische schulden	25
5 Meedoen zonder belemmeringen	30
6 Financiële ruimte door inkomensondersteuning	35
BIJLAGE	
Toelichting realisatie aangekondigde maatregelen	40

Inleiding

Op 10 oktober 2019 heeft de Amsterdamse gemeenteraad de Agenda Armoede en Schulden (Stad met Uitzicht) vastgesteld. Deze agenda beschrijft de aanpak en maatregelen op het gebied van armoedebestrijding en schulden voor de periode 2019-2022 en geeft hiermee invulling aan de ambities uit het coalitieakkoord³ op dit beleidsterrein. Het is een integraal plan waarin aandacht is voor de leefwereld van de Amsterdammer. Perspectief bieden op een betere toekomst en het verkleinen van kansenongelijkheid staan centraal. Er zijn zes actielijnen uitgewerkt in concrete projecten en maatregelen, waaronder een groot aantal nieuwe maatregelen.

Met de agenda wordt voortgebouwd op forse investeringen op het gebied van financiële ondersteuning, kansen voor kinderen en het tegengaan van schulden. Incidentele middelen uit de vorige bestuursperiode zijn structureel gemaakt waardoor we de aanpak kunnen doorontwikkelen. Daarnaast is de aanpak verbreed door intensief in te zetten op preventie en het bieden van perspectief op een beter bestaan. Schuldhulpverlening wordt aan alle Amsterdammers aangeboden die problemen hebben met het betalen van rekeningen. Kansen voor kinderen worden vergroot met hulp van minimaregelingen, budgetcursussen en het inzetten van schuldhulpverlening op scholen in Amsterdam. Ook wordt met de agenda ingezet op meer keuzevrijheid waardoor het pakket aan maatregelen zoals de Stadspas, Scholierenvergoedingen en OV-vergoeding, beter aansluit op de behoeften van minima. En er zijn maatregelen genomen om het bereik van de minimaregelingen te verhogen, waaronder het bereik onder werkende minima.

Een groot deel van de maatregelen die wordt beschreven in de agenda is inmiddels enige tijd in uitvoering. Daarmee is er een logisch moment om in kaart te brengen wat er de afgelopen periode is gerealiseerd, wat de resultaten hiervan zijn en of bijsturing op onderdelen gewenst is. De rapportage die voor u ligt geeft een tussenstand. Om inzicht te geven in de effectiviteit van de maatregelen wordt deze waar mogelijk met cijfers onderbouwd. Naast

de maatregelen uit de agenda, wordt ook ingegaan op nieuwe maatregelen en plannen die zijn uitgewerkt, bijvoorbeeld in reactie op voorstellen uit de gemeenteraad. Daarnaast stelt de uitbraak van het coronavirus nieuwe eisen. In 2020 kwam er een einde aan een dalende trend van armoede in de stad en is er voor het eerst weer een toename van het aantal minima.

Leeswijzer

De rapportage volgt de structuur van de actielijnen uit de Agenda:

1. Perspectief op een betere toekomst
2. Kansen voor kinderen en jongeren
3. Preventie van armoede en schulden
4. Amsterdam vrij van problematische schulden
5. Meedoen zonder belemmeringen
6. Financiële ruimte door inkomensondersteuning

Per actielijn is een beknopt hoofdstuk opgenomen met cijfers over de belangrijkste ontwikkelingen en een overzicht van de ingezette maatregelen en instrumenten. Ook wordt een overzicht gegeven van het bereik van de regelingen en projecten, en op recente ontwikkelingen en maatregelen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus. In de bijlage bij deze rapportage wordt een overzicht gegeven waarin per maatregel gedetailleerder wordt ingegaan op de realisatie en de stand van zaken.

Uitgangspunten Amsterdamse Agenda armoede en schulden (2019-2022)

1. Perspectief op een betere toekomst

We willen Amsterdammers in armoede zicht geven op een betere toekomst. Dat doen we door mensen inkomensondersteuning op maat te bieden, zodat ze de hulp krijgen die hen echt verder brengt. Of dat nu een opleiding is, een fiets of een nieuwe wasmachine. We investeren in vaardigheden op het gebied van taal, digitalisering en gezondheid en hebben in het bijzonder aandacht voor werkende minima en alleenstaande ouders.

2. Kansen voor kinderen en jongeren

Ieder kind verdient de kans om zich te ontwikkelen. We ondersteunen daarom bij onderwijs, sport en cultuur. Dit gebeurt bijvoorbeeld door een kinderkeuzebudget op de Stadspas dat is te verzilveren bij diverse retailers zoals kledingwinkels en boekwinkels. Met het familiepakket voor basisscholen wordt onder andere ingezet op taallessen, een financieel spreekuur voor ouders en vergoeding van de ouderbijdrage. Daarnaast wordt geïnvesteerd in begeleiding van ouders door ervaringsdeskundigen, begeleiding bij de overgang naar 18 jaar en het herfinancieren van schulden van jongeren die een opleiding volgen of werken.

3. Preventie van armoede en schulden

Om problemen te voorkomen willen we dat Amsterdammers met schulden eerder bij hulpverlening terechtkomen. We betrekken meer schuldeisers bij de aanpak Vroegsignalering en werken nauw samen met partners in de wijk. Met maatschappelijke dienstverleners (MaDi's), rechtbank en bewindvoerders sloten we een convenant om de kwaliteit van bewindvoering te verbeteren.

4. Amsterdam vrij van problematische schulden

Vanuit de overtuiging dat voor iedere schuld een oplossing bestaat werken we aan drempelloze schuldhulpverlening waarin de Amsterdammer centraal staat. We investeren in financiële inlooppreekuren om werkenden te bereiken en in langdurige budgetbegeleiding voor kwetsbare groepen, zoals Amsterdammers met een lichte verstandelijke beperking. Ook houdt de gemeente haar eigen rol als schuldeiser tegen het licht. Tot slot werken we in vier (ontwikkel-)buurten aan een lokale schuldenaanpak, samen met ervaringsdeskundigen en ketenpartners.

5. Meedoen zonder belemmeringen

Iedere Amsterdammer moet volwaardig mee kunnen doen in de stad, ongeacht zijn of haar financiële situatie. Hiervoor zetten wij in op betaalde ervaringsdeskundigen die ons helpen om beter aan te sluiten op de leefwereld van de Amsterdammer en drempels om mee te doen wegnemen. Daarnaast investeren we in lokale maatschappelijke initiatieven (sociale basis) en in de Stadspas en wordt sport structureel toegevoegd aan het aanbod voor minima.

6. Financiële ruimte door inkomensondersteuning

Door meer maatwerk en minder regels stellen we de behoeften van Amsterdammers centraal. We werken aan toegankelijke regelingen en het bereiken van meer werkende minima. Mensen die minder (digi)taalvaardig zijn, moeten eenvoudig een regeling kunnen aanvragen. En we gaan flexibeler om met regels, bijvoorbeeld als er sprake is van een plotselinge inkomensdaling bij een Amsterdammer die strikt genomen niet in aanmerking komt voor inkomensondersteuning maar dit wel hard nodig heeft.

.....

hoofdstuk 1

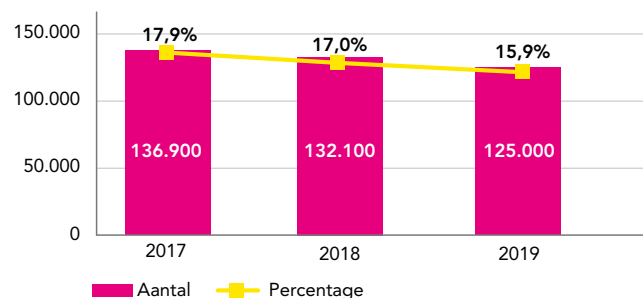
Perspectief op een betere toekomst

1.1 Ontwikkelingen

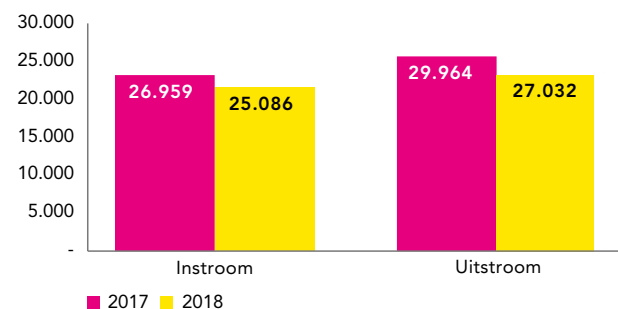
Armoede

Amsterdammers met een inkomen tot 120% sociaal minimum en vermogen tot bijstandsnorm

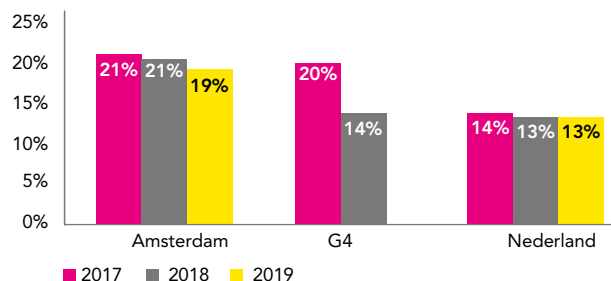
In- en uitstroom

In- en uitstroom van Amsterdammers in minimahuishoudens

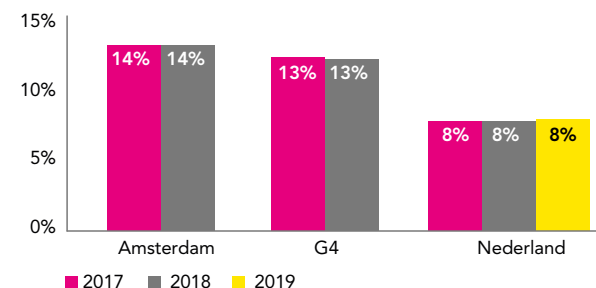
Laag inkomen

Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum

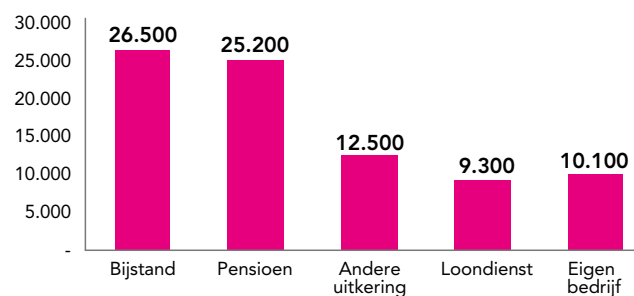
Langdurig laag inkomen

Percentage huishoudens met tenminste 4 jaar een inkomen tot 120% sociaal minimum

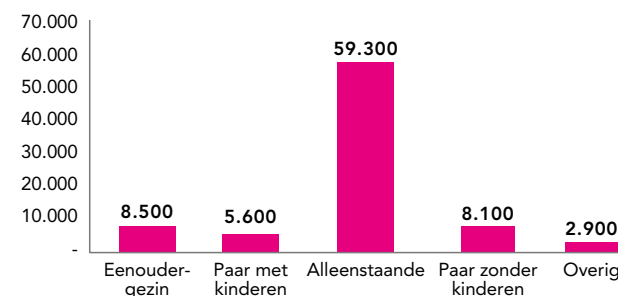
Inkomensbron huishoudens in armoede

Inkomensbron van huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum en vermogen tot bijstandsnormminimum

Samenstelling huishoudens in armoede

Samenstelling van huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum en vermogen tot bijstandsnorm

1.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Inkomensondersteuning op maat:

- Aansluiting bij lopende pilots Mini-Maatwerkbudget (voorheen bekend als Teambudget) en Maatwerkbudget
- Vanaf april 2021 ook in gebruik bij de nieuwe buurtteams

Kansen voor werkende minima:

- Verhogen bereik
- Coachingstrajecten, scholingsvoucher en -lening
- Schuldhulpverlening

Tegengaan armoedeval:

- (Zachte landing)
- (Verhogen inkomensgrens naar 130% sociaal minimum)

Ondersteuning alleenstaande ouders:

- Onderzoek achtergrondkenmerken alleenstaande ouders
- Stimuleringsbudget éénouderpunt / laagdrempelige inloopspreekuren
- Stadspas-activiteiten voor ouders en kinderen

Taal en scholing:

- Taaloffensief
- Integrale aanpak Armoede, Taal en Laaggeletterdheid
- Bevorderen digitale inclusie

Wat gebeurt er nog meer?

- Ondersteuning bij kinderopvang
- Impuls gezondheid kinderen in armoede

Armoede is vaak een hardnekkig probleem en 14% van de Amsterdamse huishoudens moet al langere tijd rondkomen van een laag inkomen. De afgelopen jaren is het inkomen van minima niet in gelijke mate meegestegen met de inflatie en Minima effectrapportages van het Nibud laten zien dat onze armoederegelingen noodzakelijk zijn om volwaardig mee te kunnen doen aan de samenleving. Werk is de belangrijkste weg uit armoede. Vanuit armoedebestrijding zetten we in op het vergroten van kansengelijkheid en het geven van zicht op een beter bestaan, zodat iedereen zich maximaal en naar eigen vermogen kan ontplooiën. Dit doen we door het bieden van financiële ondersteuning en door hulp bij het wegnemen van belemmeringen, bijvoorbeeld in de vorm van trainingen en toeliding

naar hulpverlening. Met inkomensondersteunende voorzieningen, vergroten we het besteedbare inkomen, wat zekerheid en rust oplevert. Hierdoor ontstaat er ruimte om over de toekomst na te denken en te werken aan perspectiefverbetering.

Voor de Coronacrisis nam de armoede in de stad jaarlijks af, en kregen meer Amsterdamse minima zicht op een betere toekomst. We wisten meer minima te bereiken met inkomensondersteunende maatregelen (zie ook hoofdstuk 6) en op verschillende leefdomeinen (bijvoorbeeld taal, digitale vaardigheid en gezondheid) zijn projecten opgezet om belemmeringen weg te nemen, waarmee steeds meer mensen worden bereikt (zie 1.3). Het aantal huishoudens met een laag inkomen daalde van 136.900 in 2017 tot 125.000 in 2019 (zie 1.1). Helaas is door de Coronacrisis, de uitgangspositie van Amsterdamse minima weer verslechterd⁴, waardoor het belang van onze aanpak die gericht is op perspectiefverbetering nog belangrijker is geworden.

Financiële ondersteuning

We werken continu aan het vergroten van het bereik van onze voorzieningen, onder andere door het aanvraagproces gemakkelijker te maken, door folders in verschillende talen en door de inzet van de Flying Squad, ons team dat

Flying Squad op de
Albert Cuypmarkt

op locatie in de wijk voorlichting geeft over de voorzieningen en aanvraagprocedures (zie ook hoofdstuk 6). Ondertussen bereiken we 73% van de minimadoelgroep met tenminste één voorziening. In 2015 was dat nog 64%.

Werkende minima maken minder vaak dan andere minimadoelgroepen gebruik van gemeentelijke minimavoorzieningen (zie paragraaf 6.1). Daarom zetten we ons extra in om specifiek deze doelgroep beter de bereiken. Dat is onderdeel van het Plan van aanpak “Kansen voor werkende minima” dat in 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld en ook in het recent vastgestelde actieplan ‘Veerkracht’ is aandacht voor het bereik van deze doelgroep. Daarnaast biedt de Tozo kansen om in contact te komen met deze doelgroep en mensen actief te benaderen, en dat doen we ook.

Kansen voor werkende minima

We hebben speciale aandacht voor werkende minima. Deze groep kan ondanks hard werken moeilijk rondkomen. De dynamiek op de arbeidsmarkt is door de coronacrisis veranderd en de focus ligt nu meer op het aanpakken en preventie van werkloosheid. De branches waar werkende minima vaak werkzaam zijn zoals de taxi, horeca en cultuursector, dienstverlening en als uitzendkracht zijn hard geraakt door de coronacrisis. Er zijn ook branches die juist profiteren van de coronacrisis zoals transport, zorg en de levensmiddelenbranche. Dit biedt kansen voor werkende minima. Via het Regionaal Werkcentrum begeleiden we werkende minima die met werkloosheid worden bedreigd, naar ander werk in kansrijke sectoren.

Zoals vermeld in het actieplan Veerkracht zetten we in op scholing, coaching en opleiding. Investeren we in mogelijkheden voor coaching en begeleiding van zelfstandig ondernemers. We doen dat afhankelijk van de behoefte individueel of (digitaal) in groepsverband. Tegelijkertijd zorgen we voor bestaanszekerheid door de uitvoering van de Tozo en het Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004) te waarborgen. We zorgen dat de dienstverlening zoveel mogelijk aansluit bij de vraag en dat er ruimte voor maatwerk is. Daarom hebben we het aanbod van coachingstrajecten of opleidingen opgeschaald. De formatie voor individuele adviesgesprekken en klantbegeleiding voor ondernemers is aanzienlijk uitgebreid. Daarnaast wordt de dienstverlening voor niet uitkeringsgerechtigden (NUG) uitgebreid. De capaciteit voor Schuldhulpverlening aan ondernemers is verdubbeld. Vanuit het actieplan Veerkracht zorgen we dat zelfstandig ondernemers die financieel zijn getroffen door de coronacrisis zo snel en duurzaam mogelijk weer in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Hiertoe benaderen we alle ondernemers die een beroep hebben gedaan actief en bieden begeleiding naar een baan in loondienst of bij het verhogen van hun inkomen uit de onderneming.

In het coalitieakkoord en de Amsterdamse Agenda armoede en schulden is aangekondigd dat we naast onze generieke aanpak ook een maatwerkaanpak ontwikkelen. Als blijkt dat een Amsterdammer iets nodig heeft om zijn of haar perspectief te kunnen verbeteren en dat niet (op tijd) in de bestaande voorzieningen te vinden is, kunnen we inkomensondersteuning op maat leveren met het Mini-Maatwerkbudget (voorheen bekend als Teambudget) voor het oplossen van relatief kleine, praktische problemen. Want voor minima kost dit wel (te) veel geld, zoals het vergoeden van eenmalige reiskosten voor een training of sollicitatiegesprek, en het Maatwerkbudget voor meer complexe, vastgelopen casussen. Deze instrumenten worden steeds beter en breder gebruikt in het gehele sociale domein. Ook de nieuwe buurtteams die vanaf april 2021 van start gaan, gaan ermee werken.

Door de coronacrisis hebben we helaas af moeten zien van ons besluit om de armoedegrens de verhogen van 120% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum, omdat we ervoor kiezen om met onze beperkte middelen vooral de Amsterdammers met de allerlaagste inkomens te ontzien en in te zetten op preventie van schulden. Het is aan het nieuwe bestuur om daar in 2023 een nieuw besluit over te nemen.

Wegnemen van concrete belemmeringen op andere leefgebieden

Armoede en schulden komen zelden alleen. En problematische schulden leveren veel stress op, wat een negatief effect heeft op de fysieke en mentale gezondheid van mensen (zie hoofdstuk 4). Maar ook laaggeletterdheid en schulden hangen bijvoorbeeld sterk met elkaar samen. Per doelgroep zetten we verschillende instrumenten in om hun perspectief te verbeteren en belemmeringen weg te nemen op verschillende terreinen als opleiding, werk, sport en gezondheid.

Werkende minima ondersteunen we om hun perspectief te verbeteren via coachingsgesprekken of opleidingen. Veel ondernemers blijken met name behoefte te hebben aan coaching om hun onderneming en/of arbeidsmarktpositie te versterken. Alleenstaande ouders faciliteren we, mede naar aanleiding van de motie 'Onderzoek naar de mogelijkheid voor éénouderpunt in Amsterdam' van het raadslid Simons (BIJ1) c.s., met wekelijkse inloopspreekuren waar zij terecht kunnen voor advies en, waar nodig, doorgeleiding naar professionele hulpverlening. Voor Amsterdammers die minder (digi)taalvaardig zijn investeren we in taalcursussen waar ook aandacht wordt besteed aan financiële en administratieve vaardigheden. We versterkten bovendien de digitale infrastructuur

in de wijken en tijdens de coronacrisis verspreidden we 3.500 laptops onder kwetsbare Amsterdammers. Tot slot werken we samen met de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht om de gezondheid van kinderen te bevorderen en tegelijkertijd armoede vroeg te signaleren (zie hoofdstuk 5).

1.3 Bereik projecten en voorziening

		2018	2019	2020
Taaloffensief – Traject Taal en Persoonlijke Financiële Administratie		734	914	204
Integrale aanpak taal, armoede en laaggeletterdheid (ATL) – Trainingsaanbod herkennen van taal- of schuldenproblematiek		385	636	155
Kansen voor werkende minima (2020)	<ul style="list-style-type: none">■ 218 coachingsaanvragen voor zelfstandigen in behandeling genomen.■ 87 trajecten gestart in het kader van de pilots budgetcoaching en administratieve ondersteuning.■ 47 'Taal op de werkvloer' trajecten voor werkende minima in loondienst gestart.■ 14 scholingsleningen toegekend en 19 scholingsvouchers.■ 498 schuldhelpverleningstrajecten van zelfstandig ondernemers gestart.			
Samenwerking met Agenda Digitale Stad	<ul style="list-style-type: none">■ Circa 15 publieke locaties voorzien van een verbeterde digitale infrastructuur.■ 3500 laptops verspreid onder volwassen minima.			

.....

hoofdstuk 2

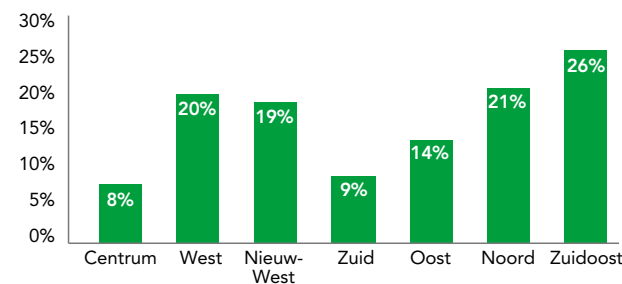
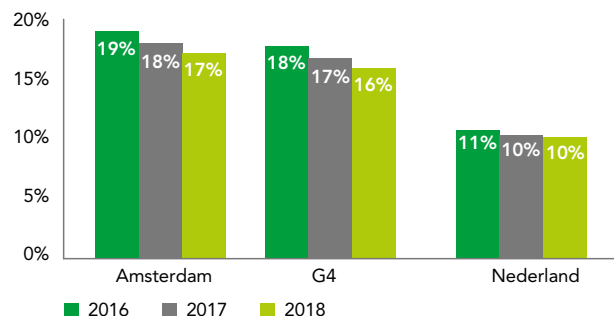
Kansen voor kinderen en jongeren

2.1 Ontwikkelingen

Opgroeien in armoede

Kinderen tot en met 17 jaar in huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum

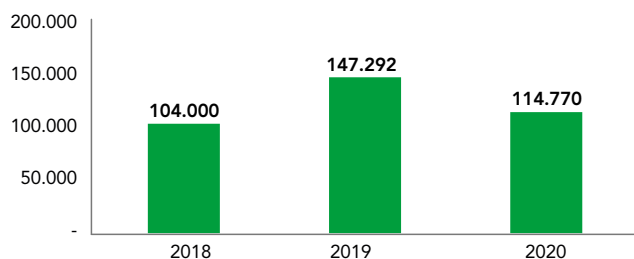

Opgroeien in armoede per stadsdeel

Kinderen in huishoudens tot 120% sociaal minimum per stadsdeel

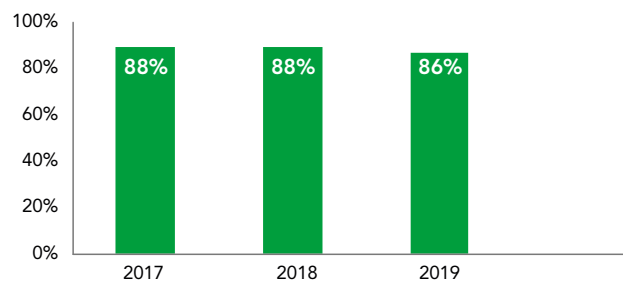
Deelname activiteiten cultuur, sport en onderwijs

Gebruik activiteiten cultuur, sport en onderwijs via Stadspas, Jeugdfonds Sport en Jongeren Cultuurfonds Amsterdam

Gebruik kindregelingen

Percentage minimaal huishoudens dat met tenminste 1 kindregeling wordt bereikt

2.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Kinderkeuzepakket:

- Bundeling kindregelingen op de stadspas.

Familiepakket voor (voor-)scholen

- Taallessen
- Spreekuren MaDi's
- Financiële voorlichting
- Amsterdamse familieschool

Betrekken kinderen bij aanpak armoede

- Bij invoeren kinderkeuzebudget
- SuperRadenDag
- Adviestafel schuldenproblematiek jongeren

Gezonde financiële start jongeren

- 'Overgang naar 18 jaar'
- Financiële educatie VO
- Jongeren schuldenvrij

Wat gebeurt er nog meer?

- Uitbreiding Stadspasaanbod kinderen
- Uitbreiding integrale aanpak sport en cultuur

- Samenwerking Stichting Leergeld
- Samenwerking Stichting Samen Is Niet Alleen (SINA)
- JeugdEducatieFonds

We hebben bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie en voor de coronacrisis daalde het aantal kinderen dat opgroeit in armoede jaarlijks (zie 2.1). Desondanks is kinderarmoede nog steeds een aanzienlijk probleem en groeide in 2018 ongeveer 24,5 duizend Amsterdamse kinderen op in armoede, waarvan een groot gedeelte in eenoudergezinnen. In Nieuw-West, West, Noord en Zuidoost is de problematiek relatief het meest aanwezig. Onze belangrijkste doelstellingen zijn om kansen voor alle Amsterdamse kinderen te vergroten en financiële problemen zoveel mogelijk te voorkomen. Hier werken we op verschillende manieren aan. Naast het bevorderen van participatie met onze kindregelingen ontwikkelen we ook een geïntegreerde aanpak op scholen.

Stadspasactiviteiten voor kinderen

Een belangrijke pijler is meedoen stimuleren via de Stadspas. Daarvoor organiseren we veel activiteiten specifiek voor kinderen. Bovenop het

reguliere maandelijks variërende aanbod ontvangen kinderen inmiddels vijf keer per jaar een mailing met aanvullende activiteiten waar ze onbeperkt aan kunnen meedoen. We hebben speciaal voor kinderen de kidsgids. Deze gids staat vol met gave, leuke en avontuurlijke dingen om te doen. Dat leidde tot een aanzienlijke stijging van het aantal deelnames aan Stadspasactiviteiten. In 2019 (46.336 deelnames) was dit bijna 3 keer hoger als in het laatste kalenderjaar dat het vorige beleidskader 'Amsterdam zijn we samen' van kracht was (2017: 16.882 deelnames). Het gebruik van de Stadspasactiviteiten heeft natuurlijk te lijden gehad onder de contactmaatregelen van de coronacrisis. Desondanks proberen we zo goed mogelijk in te spelen op beperkingen die de coronacrisis in 2020 voor kansen en participatie van kinderen opleverde. Aan het programma Midzomer Mokum namen naar schatting 80.000 – 90.000 kinderen deel, waarvan het merendeel van de kinderen afkomstig was uit minimahuishoudens.⁵

5. 72% van de aanbieders gaf aan de doelgroep goed of zeer goed bereikt te hebben (Eindevaluatie Midzomer-Mokum, oktober 2020)

Kinderkeuzepakket

De afgelopen periode zijn we gestart met een koppeling van kindregelingen aan de Stadspas, waardoor het voor pashouders makkelijker wordt om gebruik te maken van voorzieningen. De stip op de horizon is dat gebruikers via de Stadspas eenvoudig toegang hebben tot alle mogelijkheden. Daarmee maken we het aanbod aan kindregelingen overzichtelijker en creëren we meer keuzevrijheid voor de besteding ervan. In het beleidskader kondigden we deze technische mogelijkheid aan en sinds 2020 is daar definitief sprake van. Vorig jaar plaatsten we voor het eerst het budget van de Kindbonnen op de pas om gebruikers kennis te laten maken met de Stadspas als betaalpas. In de komende jaren integreren we gefaseerd ook andere kindregelingen in een gebundeld budget op de pas om het zo het aanbod overzichtelijker te maken en tevens het gebruik te vereenvoudigen. Nu al kan met de Stadspas op bijna alle basisscholen de vrijwillige ouderbijdrage worden voldaan.

Samenwerking met maatschappelijke partners

Verder zetten we extra in op het bereiken van minimakinderen die (nog) geen Stadspas hebben en op kinderen van ouders die ondanks hard

werken niet boven de armoedegrens uitkomen ('werkende minima'). Dat doen we met behulp van onze partners Stichting Leergeld en Stichting SINA. Doordat zij korte lijnen hebben met de doelgroep en vertegenwoordigers van hen, kunnen zij minimakinderen ondersteunen die geen of in beperkte mate aanspraak maken of kunnen maken op gemeentelijke minimavoorzieningen. Het Jeugdeducatiefonds, een andere samenwerkingspartner, biedt via basisscholen extra ondersteuning aan minimakinderen om talentontwikkeling te bevorderen. Ook zetten we er nadrukkelijk op in dat meer ouders de vrijwillige ouderbijdrage via hun Stadspas vergoed krijgen. Waar dit in schooljaar 2017-2018 op 40 Amsterdamse basisscholen mogelijk was (3.413 gebruikers), kan dat inmiddels op meer dan 200 scholen (7.638 gebruikers in schooljaar 2019-2020).

Familiepakket

In de afgelopen periode hebben we ingezet op het ontwikkelen van een Familiepakket voor (voor)scholen met een achterstandspopulatie. Het Familiepakket bestaat uit hulp van budgetconsulenten van de MaDi's, de stadspasvergoeding van de ouderbijdrage, taallessen voor ouders (Taal en Ouderbetrokkenheid), een taalspreekuur, klantmanagement op school en voorlichting

over minimaregelingen. De onderdelen van het pakket voor scholen zijn facultatief. Inzet is om het Familiepakket aan te bieden aan alle scholen met veel leerlingen uit minimagezinnen. We zijn gestart met de Amsterdamse Familiescholen. Inmiddels is het Familiepakket onderdeel van de Amsterdamse Familiescholen vanuit de PIEK-aanpak van afdeling Onderwijs.

Gezonde financiële start jongeren

Het college zet in op een gezonde financiële start voor jongeren. Op 1 februari 2020 introduceerden we de nieuwe aanpak Jongeren Schuldenvrije Start. Binnen deze aanpak werken de Jongerenpunten, schuldhulpverleners van de MaDi's en de Kredietbank Amsterdam nauw samen aan het oplossen van schulden en het creëren van perspectief voor jongeren. Tot januari 2021 zijn met 611 jongeren gesprekken gevoerd door jongerenadviseurs, waarvan we verwachten dat er 166 zullen instromen in de aanpak Jongeren Schuldenvrije Start.

Om de overgang naar 18 jaar – een moment van grote (financiële) veranderingen – soepel te laten verlopen, zijn we januari jongstleden gestart met het informeren van 18-jarigen over hun nieuwe verantwoordelijkheden. Jongeren ontvangen een verjaardagskaart als ze 18 worden met relevante

informatie. Jongeren kunnen ook op de website www.amsterdam.nl/ikword18 in een oogopslag alle relevante informatie vinden. Daarnaast is er de app PingPing om jongeren te helpen met de zaken die ze moeten regelen. Het aanbod financiële educatie op het voortgezet onderwijs is de afgelopen periode ook uitgebreid waardoor op nog meer scholen budgetlessen gegeven worden.

2.3 Bereik projecten en voorziening

		2018	2019	2020
Kinderen met een Stadspas				
Bereik (Aantal kinderen)		30.898	30.473	
Gebruik (Aantal deelnamen aan activiteiten)		38.310	46.366	
Kindbonnen				
0 t/m 2 jaar		3.793	3.474	3.009
3 t/m 9 jaar		11.005	9.784	11.271
10 t/m 14 jaar		9.382	8.543	9.865
Totaal		24.180	21.801	24.145
Cultuurparticipatie Jeugd				
Toekenningen jongerencultuurfonds		2.702	2.698	2.290
Jeugdfonds sport	In 2019 hebben ruim 8.500 kinderen gebruik gemaakt van de Sportvergoeding Jeugd: ruim 3.000 kinderen via de stadspas en 5.567 kinderen via het Jeugdfonds Sport.			
		2018-2019	2019-2020	2020-2021
Vrijwillige ouderbijdrage betalen via Stadspas				
Deelnemende scholen		82	200+	
Gebruikers		6.962	7.638	
Scholierenvergoeding				
Aantal scholieren in primair onderwijs en voortgezet onderwijs		25.060	23.782	21.264*
Aantal scholieren op voorschool		1.680	1.600	1.165
Pc-regeling				
Gratis laptop of tablet middelbare school (GLM)		10.567	10.814	10.845*
Gratis laptop of tablet basisscholieren (GLTB)		2.073	2.225	1.558*
Reiskostenvergoeding voor scholieren (RKV)				
Vergoeding voor openbaar vervoer naar school		794	779	734*

* Betreft gegevens tot en met december 2020.

.....

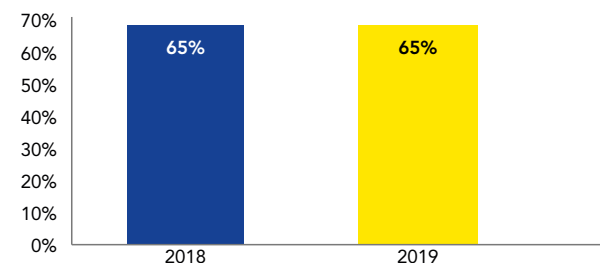
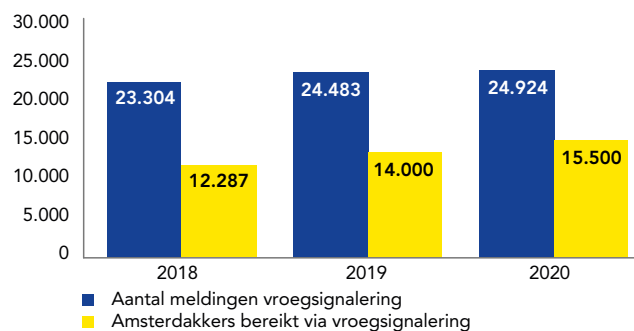
hoofdstuk 3

Preventie van armoede en schulden

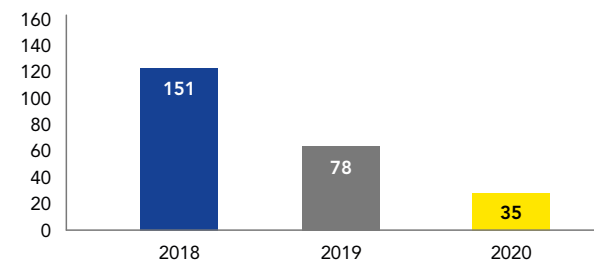
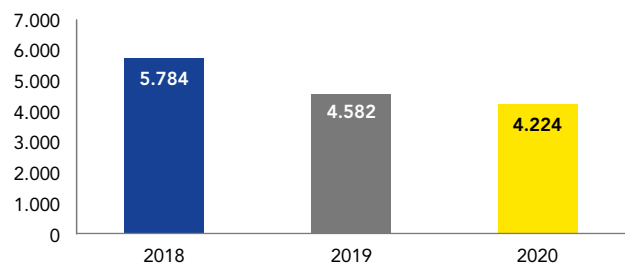
3.1 Ontwikkelingen

Vroegsignalering

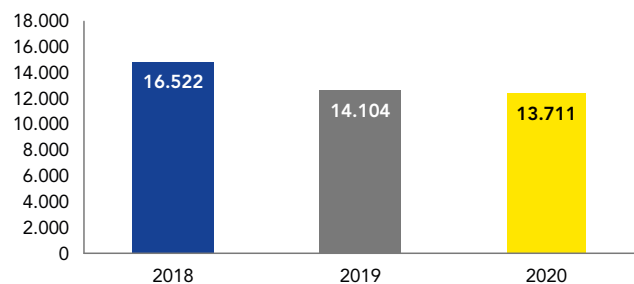
Problematiese schulden
Percentage
Amsterdammers met
schulden dat daar
problemen mee heeft

Aantal beslagleggingen op Pwet-uitkeringen

Aantal woningontruimingen
(enkel ontruimingen
om financiële redenen)

Aantal Amsterdammers in boeteregime CAK

3.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Ontzorgen kwetsbare Amsterdammers

- Convenant Kwaliteit beschermingsbewind
- Pilot tussenvorm inkomensbeheer en beschermingsbewind
- Pilots uitbreiding digitale instrumenten en dienstverlening
- Ontzorgen statushouders

Schulden vroeger signaleren

- Intensivering Amsterdamse aanpak vroegsignalering
- Acties verhogen bereik vroegsignalering

Aanpak levensgebeurtenissen

- Overgang naar 18 jaar
- Samenwerking met SVB bij overgang P-wet naar pensioen
- Onderzoek overige ondersteuningsbehoeften bij levensgebeurtenissen en ontwikkeling aanpak

Nazorg na vroegsignalering of schuldhulpverleningstraject

- 3 maanden nazorg na vroegsignalering
- vrijwillige nazorg na schuldhulpverleningstraject

Wat gebeurt er nog meer?

- Pilot budgetgesprekken nieuwe huurders
- Gebundelde dienstverlening Stadsloket West
- Samenwerking Geldfit
- Pilot schuldenrustlening
- Pilot pauzeknop

Intensiveren vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen. Het voorkomen of klein houden van schulden bespaart veel persoonlijk leed en maatschappelijke kosten. Het belang van preventie wordt nog groter dan het al was door de coronacrisis. De effecten van de coronacrisis op schuldenproblematiek zijn op termijn naar verwachting groot. Van de vorige economische crisis hebben we geleerd dat mensen met geldproblemen zich vaak (te) laat melden bij schuldhulpverlening. Daarom blijven we stevig inzetten op het voorkomen en klein houden van geldproblemen. Naar verwachting blijft deze extra inzet de komende jaren nodig. Om te voorkomen dat Amsterdammers die door de coronacrisis betalingsachterstanden hebben, problematische schulden ontwikkelen, is de Aanpak Vroegsignalering sinds de zomer van 2020 geïntensiveerd. We gaan eerder op meldingen af en blijven ook langer proberen om in contact

te komen. Dit zien we terug in een flink hoger percentage bereikte Amsterdammers. Zoals is beschreven in onze brief 'Corona-offensief: Investeringsagenda 2021-2022' gaan we ook dit jaar door met de intensivering van vroegsignalering.

Aanpak schuldenrust en pauzeknop

Een nieuw instrument om oplopende problemen te voorkomen is de 'schuldenrustlening', een renteloze sociale lening om beginnende schulden op te lossen. Dit kan in de coronacrisis een uitweg bieden aan met name werkende minima die snel behoefte hebben aan extra liquiditeit om bijvoorbeeld financiële tegenvallers door teruglopende inkomsten op te vangen. We zijn begin 2021 met een pilot gestart, waarbij we een rente van 0% hanteren voor de schuldenrustlening voor het afkopen van kleine schulden tot € 5000.

Een tweede pilot waarmee we eind 2020 zijn gestart is de Pauzeknop. Met dit instrument zetten we oplopende boetes en rentes stop als Amsterdammers de stap zetten naar de hulpverlening. In eerste instantie doen er vijftig Amsterdammers mee. Voor hen drukt de gemeente de pauzeknop in door met schuldeisers afspraken te maken over een incassostop. Direct nadat een Amsterdammer de stap naar schuldhulp heeft gezet, gaat de knop aan. Dit is een prikkel voor de

schuldenaar om sneller hulp te zoeken. Oplopende incasso-, en rentekosten kunnen hiermee immers voorkomen worden. Voor de schuldeiser is het ook interessant, want een voorwaarde van de Pauzeknop is acceptatie van schuldhulpverlening. Bij de Pauzeknop is het belangrijk dat alle schuldeisers meewerken. Wij pleiten er dan ook voor dat de overheid de eerste stap zet door bij overheidsvorderingen de mogelijkheid te bieden van een Pauzeknop zoals het CJIB al heeft gedaan. Het Rijk kijkt mee met onze pilot en we werken ook samen met de NVVK.

Dienstverlening in coronatijd

De dienstverlening van de MaDi's is in coronatijd, met name voor informatie en korte adviestrajecten, aangepast naar meer hulp op afstand: telefonisch en online - (whats)app, mail, videobellen. Maar ook zijn locaties en spreekkamers in de loop van 2020 corona-proof gemaakt, waardoor (curatieve) schuldhulptrajecten na een periode van aanpassing weer volledig fysiek kunnen plaatsvinden. Inloopsprekken (voor informatie en korte adviestrajecten) zijn aangepast naar individuele gesprekken op afspraak. Groepsactiviteiten zijn on hold gezet. Voor Amsterdammers die tijdens kantooruren vanwege hun werk of onderneming geen tijd hebben om hulp te zoeken, wordt de dienstverlening met deze digitale uitbreidingen

laagdrempeliger en toegankelijker. De gemeente en MaDi's spelen op deze behoefte in met de doorontwikkeling van digitale dienstverlening in de schuldhulpverlening. Het uitgangspunt daarbij is dat digitale hulp niet in plaats van persoonlijke ondersteuning komt, maar een aanvulling is op het bestaande hulpaanbod voor wie het kan en wil.

Om mensen te stimuleren om tijdig hulp te zoeken bij financiële problemen, voert de gemeente samen met de MaDi's campagne op social media. Dat gebeurt onder meer met videoboodschappen van hulpverleners die mensen oproepen om hulp te zoeken en met de website Hulp bij geldproblemen.

Ontzorgen kwetsbare groepen

Het ontzorgen van kwetsbare groepen is een belangrijk onderdeel van onze preventieve inzet. In februari 2020 heeft het college het Convenant Kwaliteit Beschermingsbewind gesloten met maatschappelijk dienstverleners en bewindvoerders. Met dit convenant beogen we de kwaliteit van bewindvoering te verhogen, het schuldhulpverleningsproces te versnellen en de overgang naar zelfredzaamheid te bevorderen. Ook zijn mogelijkheden onderzocht om zelf als gemeente bewindvoering aan te bieden om meer grip te krijgen op de kwaliteit. Uit deze verkenning is echter gebleken dat intern bewind niet de beste

optie is om de beoogde doelstelling te behalen. Daarnaast voorkomen we problemen bij statushouders, door vaste lasten automatisch in te houden wanneer ze zich in Amsterdam vestigen. En met de inzet van deze preventieve instrumenten, blijft het college Amsterdammers ondersteunen om te zorgen dat we mensen zoveel mogelijk met een lichte interventie weer op weg kunnen helpen. Daarbij onderzoeken we in verschillende experimenten en pilots hoe we maatwerk in de dienstverlening kunnen aanbieden zodat we meer Amsterdammers bereiken met ondersteuning die past bij hun capaciteiten en behoeften.

3.3 Bereik projecten en voorziening

	2018	2019	2020
Aantal kortdurende dienstverleningen sociaal raadslieden	17.543	18.304	20.383
Aantal bezoeken inloopsprekuren	38.000	68.000	51.000
Aantal gesprekken nazorg pensioengerechtigden	61	115	157
Aantal gesprekken gezamenlijke overheden op stadskantoor west	109	211	138
Aantal budgetgesprekken schuldhulpverlening voor Participatiewet klanten	2.604	2.530	2.391
Aantal budgetgesprekken schuldhulpverlening statushouders	-	88	133
Aantal budgetgesprekken geregelde betaling P-wet klanten	604	635	610
Aantal meldingen schuldhulpverlening via Geldfit	-	-	475
Percentage collectief verzekeren dat gebruik maakt van gespreid betalen eigen risico	81%	79%	80%
Aantal bewindvoerders aangesloten bij convenant	-	-	4
Aantal bewindvoerders in proefperiode convenant			30
Percentage bereikte Amsterdammers in schuldenbewind door convenant	-	-	38%
Aantal gestarte nazorgtrajecten na schuldhulpverlening	-	1.911	1.897

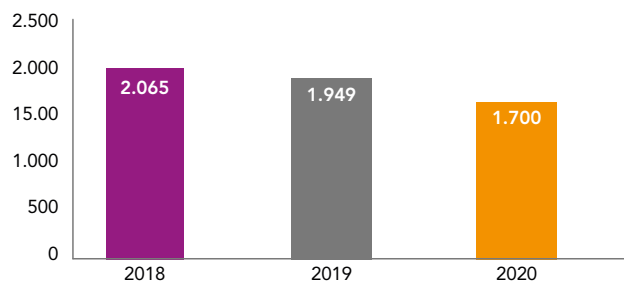
hoofdstuk 4

Amsterdam vrij van problematische schulden

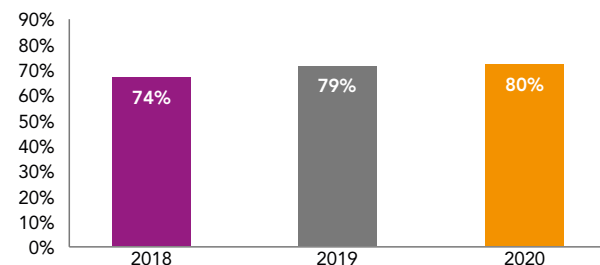

4.1 Ontwikkelingen

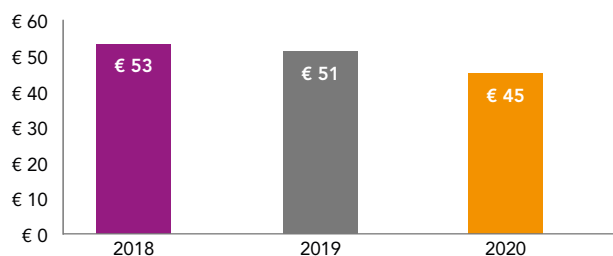
Aantal minnelijke
schuldsregelingen
Kredietbank
Amsterdam

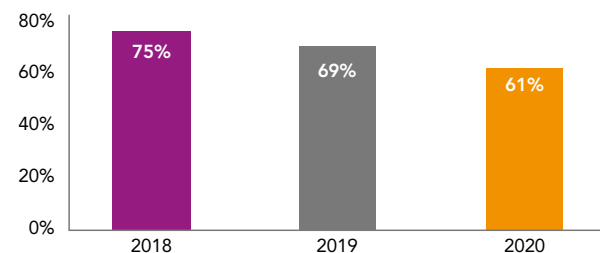
Percentage
geslaagde
schuldsregelingen

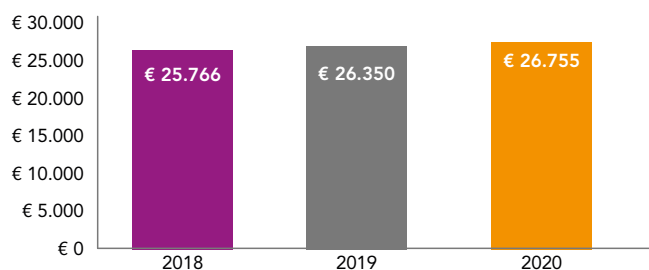
Totaal gesaneerd
schuldbedrag (mln €)

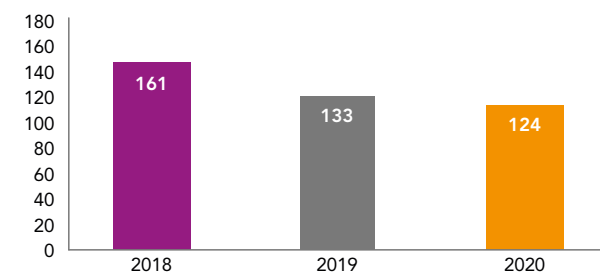
Doelen schuldhulpplan
Percentage klanten
dat de doelen uit het
schuldhulpplan behaalt

Gemiddeld
schuldbedrag
gesaneerd via
kredietbank

Doorlooptijd
totstandkomen
schuldsregeling

4.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Stress sensitieve schuldhulpverlening

- Route 020
- Training Wegwijs in Schuldhulp
- Good practice onderzoek

Sanneren aan de voorkant

- Proef saneren aan de voorkant
- Doorontwikkeling i.s.m. HvA

Herfinancieren schulden

- Kleinschalige pilot

Schuldenoffensief

- Aanpak Armen in een IJplein/ Vogelbuurt (Noord)
- Integrale outreachende aanpak G-buurt noord (Zuidoost)
- Aanpak Dichtersbuurt (Nieuw-West)
- Samen vooruit (Oost)

Lobby Rijk

- Lobbybrief G4
- Landelijke armoedecoalitie: breed schuldenoffensief

Sociale incasso

- Pauzeknop
- Aanpak terug- en invorderen bijstandsschulden
- Schuldeiserscoalitie

Wat gebeurt er nog meer?

- Ondersteuning toeslagenaffaire
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet

Voor iedere schuld bestaat een oplossing. Vanuit deze overtuiging werken we aan schuldhulpverlening zonder drempels, waarin de Amsterdammer centraal staat. Jaarlijks treft de Kredietbank Amsterdam ongeveer 2.000 minnelijke schuldregelingen, met een gemiddeld bedrag van ongeveer € 25.000. Bij 80 procent van de saneringsaanvragen lukt het om een schuldregeling te treffen. We zien dat het aantal minnelijke schuldregelingen

daalt en denken dat dit komt door de steeds succesvollere aanpak vroegsignalering waardoor schulden klein gehouden worden en een minnelijk saneringstraject niet nodig is. Een neveneffect hiervan is dat het bestand steeds meer schuldenaren bevat met zwaardere (multi-) problematiek waardoor we ook een daling zien van het percentage klanten dat de doelen uit het schuldhulpplan behaalt. De afgelopen periode is er een aantal innovaties doorgevoerd.

Stress-sensitieve schuldhulp

Mensen met problematische schulden hebben vaak veel stress, wat het doelgericht werken aan het oplossen van hun problemen bemoeilijkt. Professionals werken daarom volgens inzichten uit de gedragswetenschap over de effecten van schaarste op gedrag. De maatschappelijk dienstverleners (MaDi's) hebben een stress-sensitieve werkwijze (Route020), waarvan motiverende gesprekstechnieken een belangrijk onderdeel zijn. Onderdeel van de Route 020 werkwijze is ook het in samenhang kijken naar de problemen, want schulden komen immers zelden alleen. Het maatschappelijk werk en de schuldhulpverlening zijn intensiever met elkaar gaan samenwerken. Daarnaast hebben sinds 2018 ruim 1.000 professionals uit andere domeinen de cursus 'Wegwijs in schuldhulp' gevolgd

om de samenwerking tussen ketenpartners en schuldhulpverlening te verbeteren. De overgang naar de Buurtteams op 1 april aanstaande biedt de kans om deze integrale hulpverlening verder te versterken; dit is immers de opzet van de Buurtteams.

Het schuldhulpverleningstraject kan lang duren en daarmee bestaat er een risico op uitval. De doorlooptijd die het gemiddeld kost om een regeling te treffen, blijft – net als in de meeste Nederlandse gemeenten – iets achter bij de landelijke norm van 100 dagen (zie 4.1). Analyse van de Hogeschool van Amsterdam van doorlooptijden van schuldhulpdossiers na invoering van de maatwerkenpak Route020 leert dat ongeveer een kwart van de dossiers een doorlooptijd heeft van minder dan drie maanden.

Schuldenaanpak (ontwikkel-)buurten

In het schuldenoffensief wordt samengewerkt met ervaringsdeskundigen en ketenpartners, om drempels weg te nemen en oplossingen op maat te bieden. In vier Amsterdamse (ontwikkel-) buurten, in de stadsdelen Noord, Zuidoost, Nieuw-West en Oost, is inmiddels een lokale aanpak ontwikkeld om tot een schuldenvrije buurt te komen.

Landelijke ontwikkelingen

En in navolging van de commissie Halsema heeft Amsterdam samen met de G4 en de Landelijke Armoedecoalitie een lobbybrief opgesteld waarin wordt gepleit voor een breed landelijk schuldenoffensief. Een andere belangrijke landelijke ontwikkeling is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet die moet zorgen voor een betere en meer uniforme vaststelling van het bedrag waar geen inkomensbeslag op mag worden gelegd en dat schuldenaren tenminste over moeten houden om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Verder is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021 gewijzigd. Deze biedt nu meer ruimte voor samenwerking met diverse partners op het gebied van vroegsignalering. En in de hersteloperatie van de toeslagenaffaire door de Rijksbelastingdienst hebben VNG en Rijksbelastingdienst afgesproken dat gemeenten aanvullende ondersteuning bieden bij de brede hulpvraag van gedupeerde ouders op de leefdomeinen schuldhulpverlening, wonen, zorg, gezin en werk.

De gemeente als schuldeiser

In 2020 heeft de gemeente haar rol als schuldeiser tegen het licht gehouden. Het doel is sociale

incasso als uitgangspunt te hanteren voor Amsterdammers die aan de gemeente een schuld moeten terugbetalen. Voorop staat niet het zo snel mogelijk invorderen van de schuld maar om dit te doen met oog voor de omstandigheden van de schuldenaar. Dit gebeurt onder andere door de 'Pauzeknop': een instrument om tijd en rust te geven om aan een oplossing van de schuldenproblematiek te werken. Daarnaast wordt onderzocht hoe sociale incasso het best kan worden toegepast binnen de uitvoering van de Participatiewet en wordt er vooruitlopend op een wetswijziging gekeken hoe er soepeler kan worden omgegaan met fraudeschulden die niet het gevolg zijn van opzet of grove schuld.

4.3 Bereik projecten en voorziening

	2018	2019	2020
Aantal getrainde professionals Wegwijs in Schuldhulp	663	315	238
Aantal gestarte schuldhulptrajecten	3.783	3.171	3.222

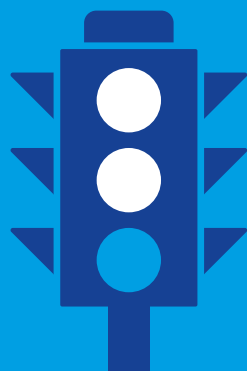

* Een uitgebreider overzicht van bereikcijfers van schuldhulpverlening is opgenomen in hoofdstuk 3.

.....

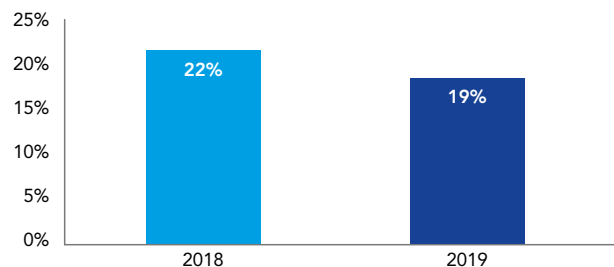
hoofdstuk 5

Meedoen zonder belemmeringen

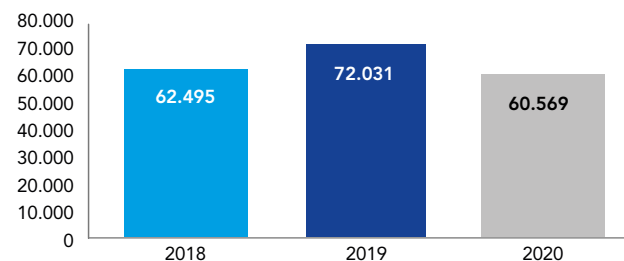

5.1 Ontwikkelingen

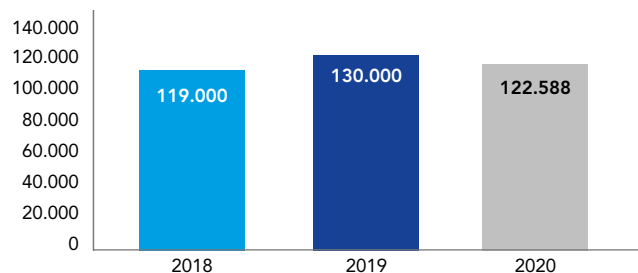
Minimahuishoudens
met betaald werk

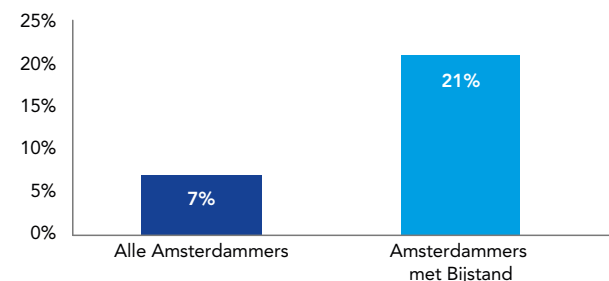
Uniek gebruik Stadspas

Aantal
stadspashouders

Sociaal isolement

5.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Inzet ervaringsdeskundigen bij armoedeaanpak

- Amsterdams Netwerk Ervaringskennis (ANE)

Sportmodule Stadspas volwassenen

- Keuzemodule op de pas
- Seniorenportfonds

Aanpak armoede en gezondheid

- Verkenning aansluiting preventieaanbod
- Impuls gezondheid kinderen
- Verkenning pilot stoppen met roken

Wat gebeurt er nog meer?

- Stadspas
- Rode Kruis/ Voedselinitiatieven
- PACT voor Amsterdam
- Particuliere fondsen
- Tegemoedkoming Aanvullend OV
- Makkie
- Tegemoedkoming OV Mantelzorgers
- Maatschappelijke initiatieven/ sociale basis
- Amsterdamse dierenhulp aan minima
- Gratis OV ouderen

- Collectieve zorgverzekering voor minima
- Voedselbank
- Gratis ID
- Boeren voor Buren

Meedoen is al langere tijd een van de hoofddoelstellingen van de Amsterdamse armoedeaanpak. Armoede gaat vaak samen met sociale uitsluiting en 21% van de Amsterdammers met een bijstands-uitkering voelt zich sociaal geïsoleerd⁶. Met een breed pakket aan bestaande en nieuwe instrumenten nemen we daarom drempels weg om mee te kunnen doen in de stad. Dit doen we niet alleen. Er zijn vele partners die zich ervoor inzetten dat alle Amsterdammers mee kunnen doen, waaronder particuliere initiatieven, publiek private samenwerkingen en vermogensfondsen. Ook hebben we extra ingezet op het veelvuldig samenwerken met vrijwilligers en ervaringsdeskundigen. Een belangrijk instrument is de Stadspas, waarmee we al meer dan 30 jaar minima toegang verschaffen tot cultuur, sport en recreatie.

Covid 19

De afgelopen jaren hebben we steeds meer Amsterdammers weten te bereiken (zie paragraaf 5.3 en hoofdstuk 6) waardoor meer minima

meedoen in de stad. Door de uitbraak van het Coronavirus kwam echter het afgelopen jaar een aantal sociale-, participatie-, - en sportactiviteiten stil te liggen. Waar mogelijk en verantwoord kijken we of activiteiten weer op gang kunnen komen, in sommige gevallen met aangepaste maatregelen, zoals beperkte plekken en reserveringsverplichtingen. Helaas kunnen we vanwege de pandemie niet voorspellen hoe dit zich in de komende periode zal ontwikkelen. Daarnaast zijn er ook (kwetsbare) groepen die voorlopig helemaal niet deelnemen aan activiteiten buiten de deur. Daarom wordt ook een groot deel van de stadspasactiviteiten momenteel online aangeboden zodat ook zij mee kunnen blijven doen in de stad. Zo bieden we digitale rondleidingen in musea, digitale speurtochten, livestream optredens zoals balletvoorstellingen en koken uit het stadspas kookboek per video.

Hoewel we in totaal het gebruik van de stadspas zagen afnemen sinds juni - een logisch gevolg van de RIVM-richtlijnen- zijn er ook acties met desondanks veel deelnemers. Voorbeelden hiervan

⁶ Sociaal isolement is het ontbreken van ondersteunende relaties in het persoonlijke leven. Het gaat dan om persoonlijke relaties met familie, vrienden en bekenden waar mensen in geval van nood op terug kunnen vallen. De Sociale-Isolatie-Index is een maat die aan de hand van stellingen beschrijft hoe sociaal geïsoleerd iemand zich voelt (OIS, Staat van de stad Amsterdam 2018/2019).

zijn een actie in juli waarbij bioscoop Pathé online kon worden bezocht en MidzomerMokum (een activiteitenprogramma voor jongeren van 0 tot 23 jaar, zie hoofdstuk 2). Ook museumbezoek, korting bij kringloopwinkels en zwemmen met de Stadspas zijn populair. In totaal werd de Stadspas in 2020 329.663 keer gebruikt.

Ondersteuning (voedsel-)initiatieven

Sinds corona in Nederland uitbrak en de eerste lockdown begon, is het aantal huishoudens dat gebruik maakt van de Voedselbank met ongeveer 49% toegenomen: van 1.329 huishoudens (3.179 personen) begin maart 2020 naar 1.981 (4.732 personen) eind 2020. Deze aanzienlijke toename komt enerzijds doordat meer Amsterdammers in financiële nood zijn gekomen en genooddaakt zijn aan te kloppen bij de Voedselbank, en anderzijds doordat de samenwerking met de maatschappelijke dienstverlening (hierna Madi's) werd geïntensiveerd.

Naar schatting zijn naast de voedselhulp bij de Voedselbank Amsterdam, 24.000 mensen ondersteund door informele voedselhulpinitiatieven. Het Rode Kruis heeft via de informele voedselinitiatieven naar schatting 16.000 Amsterdammers geholpen met maaltijden, verzorgingsproducten, voedselpakketten,

levensmiddelen, logistieke ondersteuning en door het wekelijks verstrekken van 2.500 Albert Heijn boodschappenkaarten aan de informele initiatieven. In totaal heeft het Rode Kruis uit eigen middelen in 2020 voor ongeveer 1,1 miljoen euro aan voedselhulp verstrekt. Naast het Rode Kruis leverden in 2020 ook de particuliere vermogensfondsen een belangrijke bijdrage aan de ondersteuning van particuliere initiatieven die voedsel verstrekken aan Amsterdammers in nood. De fondsen financierden gezamenlijk de organisatie Human Aid Now (HAN), die daarmee in staat is om aan de lokale maatschappelijke initiatieven voedselpakketten aan te bieden. In totaal hebben de vermogensfondsen in 2020 €700.000 bijgedragen, waardoor HAN aan 8.000 mensen via de lokale initiatieven voedselpakketten heeft kunnen verstrekken.

De gemeenteraad heeft in 2020 via moties en een amendement⁷ aandacht gevraagd voor de verschillende initiatieven en aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de informele voedselinitiatieven te ondersteunen. In de brief als reactie op de verschillende moties en een amendement die 17 maart in de commissie Werk, Inkomen en Onderwijs is besproken, wordt nader ingegaan op hoe de ondersteuning van voedselinitiatieven in 2021 is vormgegeven.

Gezondheid en sport

Gezondheid hangt sterk samen met sociaaleconomische factoren. Mensen in armoede hebben vaker gezondheidsproblemen en een ongezondere leefstijl. We blijven inzetten op gezondheidsbevordering en het verbeteren van de gezondheidsvaardigheden. Dit gebeurt bijvoorbeeld met een collectieve zorgverzekering waarvan 80.000 Amsterdammers gebruik maken, het verkennen van preventief aanbod om gezondheidsklachten te voorkomen en ondersteuning bij stoppen met roken.

Daarnaast blijven we ons inzetten om bewegen en sporten te bevorderen. Afgelopen jaren hebben we veel senioren met het seniorensportfonds ondersteund met een gratis sportseizoen in de stadsdelen Zuidoost en Zuid. De inzet is om het seniorensportfonds uit te breiden naar andere stadsdelen. Tevens blijven we ons inzetten om via de Stadspas sportactiviteiten te organiseren en sport een structureel onderdeel te maken van de Stadspas.

⁷ Motie 986' van het lid Taimounti (Denk), 'informele voedselvoorzieningen ondersteunen'; Motie 1278 van het lid Flentge (SP), 'Inventarisatie ondersteuning hulpinitiatieven'; Het amendement van de leden Flentge c.s. inzake de Begroting 2021 (7,5 ton voor informele voedselhulp in de stad; Motie van het lid Flentge et. al, Inrichten van een Noodkas, ondersteun voedselvoorzieningen zoals bij de voedselbank).

5.3 Bereik projecten en voorziening

	2018	2019	2020
Stadspas 18+			
Minimapashouders	119.000	130.000	122.588
Unieke gebruikers	63.500	72.031	60.569
Aantal verzilveringen	336.000	485.000	329.663
Makkies			
Aantal vrijwilligers	600	300	332
Aantal partners waar mensen Makkies kunnen verdienen	36	32	30
Aantal verzilveringspartners	29	20	40
Voedselbank Amsterdam			
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van de voedselbank	1.242	1.269	1.981
Gratis openbaar vervoer voor ouderen			
Rechthebbenden	16.932	16.426	17.119
Aantal ritjes	4.732.621	5.128.292	3.527.850
Tegemoetkoming aanvullend openbaar vervoer (TAOV)			
Toekenningen	3.095	2.883	2.849
Tegemoetkoming openbaar vervoer voor mantelzorgers (TOVM)			
Toekenningen	404	553	615
Gratis dierenartsbezoek			
Aantal verstrekte vouchers	3.407	4.173	3.402
Aantal consulten	2328	2.810	2.290
Collectieve zorgverzekering voor minima			
Aantal verzekerden	81.939	80.922	80.395
Gratis ID			
Aantal verstrekte ID-kaarten	13.032	7.205	5.024

.....

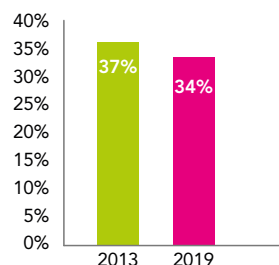
hoofdstuk 6

Financiële ruimte door inkomens- ondersteuning

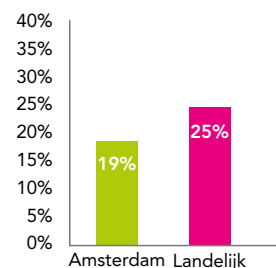

6.1 Ontwikkelingen

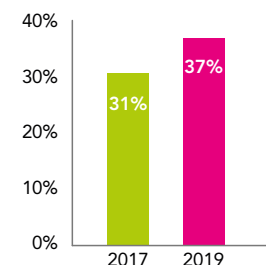
Moeite met rondkomen
Percentage Amsterdammers met een laag inkomen dat moeite ervaart om rond te komen

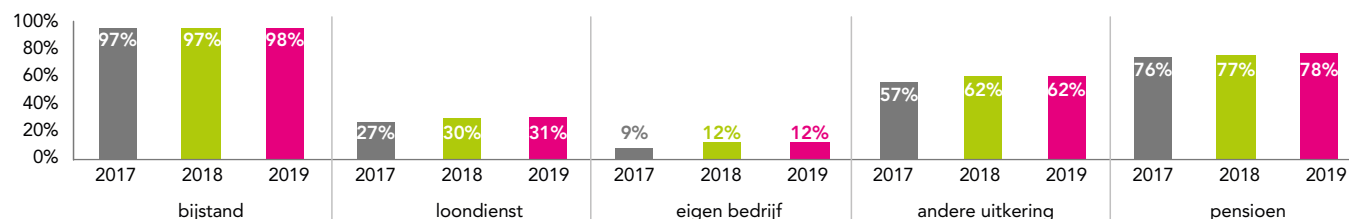
Financiële positie huurders
Percentage huurders dat basisuitgaven niet kan betalen

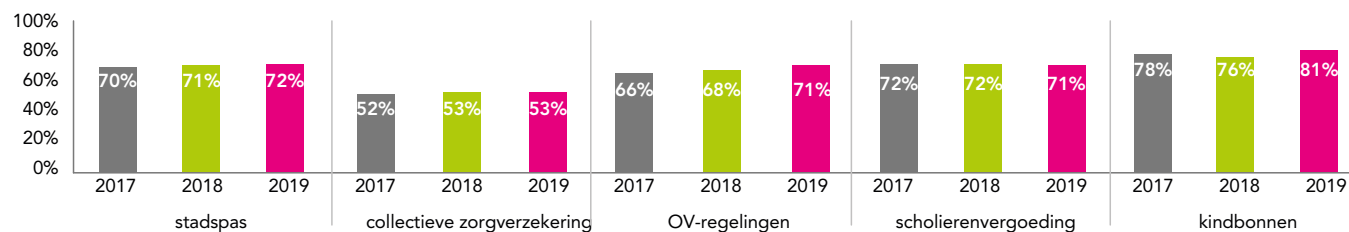
Energiearmoede
Percentage huishoudens met een inkomen tot de huurtoeslaggrens dat meer dan 10% van dit inkomen uitgeeft aan energielasten

Bereik armoederegelingen
Percentage huishoudens met een laag inkomen (tot 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum) dat gebruik maakt van tenminste 1 armoederegeling (naar inkomensbron).

Bereik armoederegelingen
onder huishoudens met een laag inkomen (tot 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum).

6.2 Realisatie aangekondigde maatregelen

 Klik op de maatregelen voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie.

Minder regels, meer keuzevrijheid

- Doorbraakfonds
- Mini-Maatwerkbudget (voorheen bekend als Teambudget)
- Maatwerkbudget
- Toepassing hardheidsclausule
- Kinderkeuzepakket

Wat gebeurt er nog meer?

- Tozo
- Individuele inkomenstoeslag
- Regeling tegemoetkoming meerkosten
- Individuele Bijzondere Bijstand
- Kwijtschelding belastingen
- Witgoed bij nood

tegen een gereduceerd tarief een fiets te kopen, gratis een ID-kaart te verkrijgen, of een bezoek aan de dierenarts te bekostigen. De digitale Stadspas wordt steeds meer de centrale toegangspoort en drager van de minimaregelingen. Doordat de pas digitaal is en sinds kort ook als betaalmiddel kan worden gebruikt, biedt deze tal van doorontwikkelingsmogelijkheden.

Verhogen bereik (werkende) minima

- Datagedreven werken
- Aanpak specifieke doelgroepen
- Versimpelen aanvraagprocedure en dienstverlening
- Communicatie en productgerichte campagnes
- Acties bereiken werkende minima

Ondersteuning minima bij woon- en energielasten

- Woonlastenakkoord
- Woonkostentoeslag
- Energiecoaching:
- Energieadvies Vroeg Eropaf!
- Energiecoaches !WOON
- Step2Save

Minder regels en meer keuzevrijheid voor minima

De afgelopen jaren zijn er verschillende maatregelen genomen die zorgen voor meer flexibiliteit bij het toekennen van minimaregelingen. Dit betreft maatwerkoplossingen voor situaties waarin voorliggende voorzieningen niet afdoende zijn (doorbraakfonds, mini-maatwerkbudget en maatwerkbudget). Maar ook mogelijkheden voor het toekennen van voorzieningen bij schrijnende uitzonderingsgevallen die strikt genomen niet aan de voorwaarden voldoen (hardheidsclausule). Daarnaast is er in 2020 een kinderkeuzebudget op de stadspas geïntroduceerd, dat vanaf 2021 zal worden uitgebreid (zie hoofdstuk 2). Bovendien is er meer te kiezen, doordat het aanbod van activiteiten en acties steeds uitgebreider en diverser wordt. Er zijn meer stadspasuitjes, maar het is bijvoorbeeld ook mogelijk om met de Stadspas

Verhogen bereik (werkende) minima

We zetten er continu op in om het gebruik van de minimaregelingen te verhogen. Dit is een extra grote uitdaging omdat de doelgroep van het armoedebeleid veel dynamiek kent. De armoededoelgroep bestaat jaarlijks voor ongeveer een kwart uit nieuwe instroom die in het jaar hiervoor nog geen gebruik kon maken van minimaregelingen en voor het eerst bereikt moet worden. De afgelopen jaren is het bereik onder alle groepen toegenomen (zie 6.1). Dit gebeurt onder andere door het vaker proactief toekennen van voorzieningen en het werken met verkorte aanvraagformulieren. Door gerichte datakoppelingen kunnen we grote aantallen rechthebbende minima op een efficiënte manier bereiken. Daarnaast hebben we de afgelopen periode verder geïnvesteerd in de verdere vereenvoudiging van het aanvraagproces. Een mooi voorbeeld is de samenwerking met de

Dienst Belastingen Amsterdam waardoor meer rechthebbenden kwijtschelding van lokale heffingen ontvangen.

Ook zijn er jaarlijks terugkerende communicatie-campagnes, bijvoorbeeld over de collectieve zorgverzekering en bij de start van het schooljaar de campagne 'Hulp bij schoolkosten'. Er is een flying squad dat partijen benadert in wijken waar het bereik achter blijft, en er wordt samen-gewerkt met lokale media. Verder zijn er acties ingezet specifiek gericht op het bereiken van werkende minima (werknemers in loondienst en zelfstandigen). Tijdens de coronacrisis is deze groep meer in beeld gekomen bij de gemeente omdat ruim 50 procent van alle zelfstandigen een beroep heeft gedaan op de Tozo-regeling.

Ondersteuning minima bij woon- en energielasten

Hoge woon- en energielasten kunnen voor Amsterdamse minima een obstakel zijn om rond te komen. 19% van de sociale huurders is Amsterdam heeft onvoldoende inkomsten voor basisuitgaven die volgens het NIBUD noodzakelijk zijn (zie paragraaf 6.1). En 25% van de Amsterdamse minima geeft meer dan 10% van hun inkomen uit aan energielasten. De gemeente heeft daarom in 2019 hernieuwde afspraken gemaakt met de woningcorporaties, waardoor Amsterdammers met

een langdurig laag inkomen en een relatief hoge huur in aanmerking komen voor huurverlaging. Ook zijn er 3 energiecoachprojecten waarmee Amsterdammers worden ondersteund om te besparen op hun energielasten.

6.3 Bereik projecten en voorziening

	2018	2019	2020
Individuele inkomenstoeslag (IIT) - Amsterdammers die drie jaar of langer een laag inkomen hebben, ontvangen een toeslag van € 85 per jaar.	27.832	28.787	27.895
Regeling Tegemoetkoming Meerkosten (RTM) - Minima die meerkosten maken in verband met een chronische ziekte of handicap, kunnen een tegemoetkoming krijgen van maximaal € 91,25 per maand.	14.400	15.030	15.370
Individuele Bijzondere Bijstand – Vergoeding voor noodzakelijke bestaanskosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld bewindvoerderskosten, de eigen bijdrage rechtsbijstand of uitvaartkosten).	11.556	11.654	11.731
Kwijtschelding belastingen – Amsterdammers met een inkomen rond het bijstandsniveau kunnen kwijtschelding aanvragen voor afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting, roerenderuimtebelasting en/of rioolheffing.	49.243	50.543	52.266*
Witgoed bij nood - Minima met kapot witgoed kunnen via het Fonds Bijzondere Noden Amsterdam een apparaat in bruikleen krijgen dat na 5 jaar eigendom wordt.	625	552	528
Woonlastenakkoord	Circa 7.300 minimahuishoudens met een relatief hoge huur kregen in 2019 en 2020 een structurele huurverlaging.		
Energiecoaching	Om energiearmoede te bestrijden kregen circa 12.500 huishoudens in de afgelopen 3 jaar energieadvies aan huis.		

* De aantallen in 2020 zijn inclusief de aanslagen voor Weesp en Waternet.

.....

BIJLAGE

Toelichting realisatie aangekondigde maatregelen

1. Perspectief op een betere toekomst

1.1 Inkomensondersteuning op maat

Pilot/ evaluatie

We hebben de ambitie voor een pilot Inkomensondersteuning op maat gerealiseerd door aan te sluiten bij de lopende pilots met het Mini-Maatwerkbudget (voorheen bekend als Teambudget) en het grotere Maatwerkbudget. Deze beslaan het gehele sociale domein. Ook de nieuwe buurtteams die vanaf april 2021 van start gaan, gaan hiermee werken. We brengen in deze ontwikkeling actief het element inkomensondersteuning in en perspectief zoals het is gedefinieerd in ons beleidskader: iedere Amsterdammer kan zich maximaal en naar eigen vermogen ontplooiën. Na deze opstart- en experimenteerfase, volgen we de komende periode de ontwikkelingen in de uitvoering ervan op de voet. Mochten er in de praktijk situaties ontstaan die onze aandacht vragen op het gebied van inkomensondersteuning, dan pakken we deze op.

1.2 Kansen voor werkende minima

Verhogen bereik werkende minima

We schatten het percentage werkende minima dat gebruikmaakt van de minimavoorzieningen op 37%. Ondertussen zien we dat zelfstandigen door de coronacrisis en de Tozo beter in beeld zijn en dat er meer vraag zal zijn naar onze ondersteuning. Wij hebben o.a. de volgende acties uitgezet om het bereik van werkende minima te verhogen:

- gebiedsgerichte acties in wijken waar het bereik onder werkende minima achterblijft;
- de aanpak 'sociaal werkgeverschap' is in het najaar van 2020 gestart om meer werkgevers te bereiken;
- online aanvraagformulieren en aanvraagprocedures voor minimavoorzieningen zijn versimpeld en websites zijn toegankelijker gemaakt;
- via interne bestandsuitwisseling wordt de Stadspas automatisch toegekend aan zowel ondernemers met Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) als aan Amsterdammers met een saneringskrediet bij de Kredietbank Amsterdam;
- digitale voorlichting voor scholen, intermediairs en ervaringsdeskundigen.

Verhogen bereik werkende minima

Ook zetten we extra in op ondersteuning in de vorm van coaching, begeleiding en scholing:

- We hebben de ondernemersdienstverlening opgeschaald. We intensiveren de mogelijkheden voor coaching en begeleiding van zelfstandig ondernemers. We doen dat afhankelijk van de behoefte individueel of (digitaal) in groepsverband.
- De dienstverlening voor niet-uitkeringsgerechtigden (NUG) wordt uitgebreid met 2 fte.
- In 2020 zijn er 218 coachingsaanvragen voor zelfstandigen in behandeling genomen.
- De pilots budgetcoaching en administratieve ondersteuning zijn succesvol afgerond en worden vanwege aansprekende resultaten en de behoefte onder de (Tozo/Bbz) doelgroep voortgezet in 2021. In totaal zijn er 87 trajecten gestart.
- In 2020 zijn er 47 'Taal op de werkvloer' trajecten voor werkende minima in loondienst gestart.
- In 2019 zijn 19 scholingsleningen toegekend en 24 scholingsvouchers; in 2020 zijn 14 scholingsleningen toegekend en 19 scholingsvouchers.

Schuldhulpverlening

De ondersteuning voor schuldhulpverlening aan ondernemers vanuit de gemeente is uitgebreid tot 5 medewerkers die gespecialiseerd zijn in het ondersteunen van zelfstandig ondernemers. Ook is het aantal gespecialiseerde schuldhulpverleningsbureaus waarmee wordt samengewerkt uitgebreid van 1 naar 2. In 2020 zijn er 498 schuldhulpverleningstrajecten van zelfstandig ondernemers gestart.

1. Perspectief op een betere toekomst

1.3 Tegengaan armoedeval

Zachte landing/ Verhogen inkomens- grens 130%

In het coalitieakkoord is het voorstel opgenomen om de inkomensgrens voor minimaregelingen selectief te verhogen van 120 naar 130 procent van het sociaal minimum. Hier is met het aannemen van de Amsterdamse Agenda armoede en schulden in eerste instantie invulling aangegeven door aan Amsterdammers die hun inkomen (met werk) weten te verhogen tot boven de 120 procent van het sociaal minimum nog enige tijd minimaregelingen te verstrekken (de zachte landing). Uit de Minima Effectrapportage van het Nibud uit 2019 blijkt dat de armoedeval afneemt bij minima in loondienst en met een eigen bedrijf die tot 130% van het sociaal minimum verdienen wanneer zij gebruik kunnen maken van de minimaregelingen in de stad. Met name gezinnen (en alleenstaande ouders) met kinderen krijgen een hoger besteedbaar inkomen.

In het voorjaar van 2020 heeft het college besloten om toch niet te kiezen voor een zachte landing, maar voor het aanvankelijke plan uit het coalitieakkoord om de inkomensgrens van minimaregelingen te verhogen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. De coronacrisis heeft echter gevolgen gehad voor de invoering hiervan. Omdat de gemeente meer uitgaven doet om de gevolgen van de crisis te beperken is met het vaststellen van de Begroting 2021 besloten om in deze collegeperiode de norm niet te verhogen en zo prioriteit te geven aan ondersteuning van mensen met het laagste inkomen. Met deze besparing werd het mogelijk om de preventieve aanpak Vroegsignalering uit te breiden en de gestegen kosten voor Bijzondere Bijstand en de Woonkostentoeslag op te vangen.

1.4 Ondersteuning alleenstaande ouders

Onderzoek achtergrondkenmerken van alleenstaande ouders in de stad

We hebben speciale aandacht voor alleenstaande ouders, die vaak zorg en werk moeten combineren en vaak problemen ondervinden op het gebied van taal, schulden, kinderopvang en huisvesting. In het beleidskader kondigden we aan dat we een voorstel gingen uitwerken voor beantwoording van de motie 'Onderzoek naar de mogelijkheid voor een éénouder-punt in Amsterdam' (motie 295 van raadslid Simons (BIJ1) c.s.).

Naar aanleiding van de motie heeft het college OIS verzocht een verkenning uit te voeren naar de achtergrondkenmerken van alleenstaande ouders in de stad. De cijfers tonen ons dat alleenstaande ouders vaker kwetsbaar zijn dan de gemiddelde Amsterdammer op het gebied van inkomen, opleiding, werk en zorg.

Stimuleringsbudget éénouder-punt / laagdrempelige inlooppreekuren voor alleenstaande ouders

Er is al veel ondersteuning beschikbaar, maar helaas is zowel de formele als informele ondersteuning niet altijd bekend bij de alleenstaande ouder of is de drempel om hulp te vragen voor sommigen te hoog. Er zijn kansen voor verbetering in de integraliteit van het ondersteuningsaanbod en in de aansluiting tussen de formele en de informele hulpverlening. Het college heeft daarom een stimuleringsbudget beschikbaar gesteld van in totaal €105.000,- per jaar voor 2020 en 2021 voor een versterking van de ondersteuning van alleenstaande ouders vanuit de sociale basis.

Vanaf september worden wekelijkse inlooppreekuren georganiseerd in bestaande buurtcentra in alle zeven stadsdelen voor alleenstaande ouders met (dreigende) financiële problemen. De inlooppreekuren worden bemand door een maatschappelijk werker en vrijwilligers die ervaringsdeskundig zijn, die alleenstaande ouders ondersteunen en stimuleren om gebruik te maken van professionele hulpverlening wanneer dit nodig is.

1. Perspectief op een betere toekomst

1.5 Taal en scholing

Taalloffensief	Voor laaggeletterden en mensen met een taalachterstand hebben we bijzondere aandacht. Amsterdammers die hiermee te maken hebben zijn doorgaans vaker werkloos of hebben een lager inkomen. Daarom sluiten we aan bij het Taalloffensief en investeren we specifiek in taalcursussen waarin deelnemers naast de Nederlandse taal ook financiële en administratieve vaardigheden leren. Het aantal deelnemers aan deze cursussen nam de afgelopen jaren toe: van 636 cursisten in 2017, naar 734 in 2018 en 914 in 2019. In 2020 waren er 204 deelnemers, een lager aantal, in verband met corona. Uit effectmetingen blijkt dat 83,1% van de deelnemers aangeeft dankzij deze cursus een betere plek in de samenleving te ervaren ⁸ .
Integrale aanpak taal, armoede en laaggeletterdheid	Daarnaast verzorgen we in het kader van de integrale aanpak Armoede, Taal en Laaggeletterdheid (ATL) trainingsaanbod voor vrijwilligers en professionals over het signaleren van taal- en schuldenproblematiek. Het aantal deelnemers aan dit aanbod steeg de afgelopen jaren: van 274 deelnemers in 2017, naar 385 in 2018 en 636 in 2019. Vanwege corona konden in 2020 minder mensen deelnemen (155).
Bevorderen digitale inclusie	Voor alle Amsterdammers is het belangrijk om toegang te hebben tot het internet en zoveel mogelijk digitaal zelfredzaam te zijn. Daarom sluiten we aan bij Agenda Digitale Stad, waarin een centrale ambitie is dat Amsterdam een inclusieve digitale stad is. Om de digitale inclusie van alle Amsterdammers te bevorderen versterkten we de digitale infrastructuur van publieke voorzieningen in de wijk. Verschillende buurthuizen en andere ontmoetingsplekken konden daardoor het aanbod voor buurtbewoners een impuls geven. Daarnaast organiseerden we in de coronacrisis een laptopactie om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kwetsbare Amsterdammers digitaal verbonden waren. Via de actie verspreidden we 3.500 refurbished laptops onder volwassen minima.

1.6 Wat gebeurt er nog meer?

Kinderopvang	<p>Uit de stadsgesprekken (die zijn gevoerd vooruitlopend op dit beleidskader) kwam naar voren dat een deel van de ouders belemmeringen ervaart bij kinderopvang. Goede informatieverstrekking vanuit klantmanagers is hierbij belangrijk. We zijn bezig een training te ontwikkelen voor klantmanagers zodat zij de Amsterdammers goed kunnen ondersteunen. WPI-klanten die re-integreren, werken of inburgeren hebben namelijk te maken met de Wet Kinderopvang en de gemeentelijke vergoeding Eigen bijdrage en de administratie hiervan kan complex zijn.</p> <p>Als iemand meer uren gaat werken, kunnen eventuele kosten voor kinderopvang toenemen. Dit kan werkende minima demotiveren om het aantal werkuren uit te breiden. We gaan daarom de bekendheid van de vergoeding eigen bijdrage kinderopvang vergroten onder de werkende minima.</p>
---------------------	--

1. Perspectief op een betere toekomst

1.6 Wat gebeurt er nog meer?

Gezondheid

We zien dat mensen met armoede minder kunnen meedoen, en door stress vaker minder letten op voeding en gezondheid. Daarom werken we samen met Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG) aan de Impuls Gezondheid van Kinderen in armoede. We voeren sinds een paar jaar een aantal projecten uit om de gezondheid van kinderen te bevorderen en waarbij armoede geen belemmering is. Een voorbeeld hiervan is Gezond Kopen en Gezond Koken, een cursus om ouders te stimuleren gezonde keuzes te maken en het Interactief theater waarbij een theatergezelschap op een interactieve manier in gesprek gaat met ouders om te kijken naar mogelijkheden om zowel de gezondheid van kinderen te bevorderen maar ook om ouders te informeren over armoederegelingen. Vanwege corona zijn er een aantal projecten stopgezet. We blijven ons inzetten om aan te sluiten bij andere afdelingen en programma's om de gezondheid van kinderen te bevorderen en om meer aandacht te krijgen voor het signaleren van Armoede en het doorverwijzen naar de MaDi's te bevorderen. We werken vanuit de Impuls ook samen met het programma Gezonde en Kansrijke start, waarbij we een aantal projecten ondersteunen en andere mogelijkheden verkennen.

2 Kansen voor kinderen en jongeren

2.1 Kinderkeuzebudget

Bundeling kindregelingen op de stadspas.

Sinds 2020 is het technisch mogelijk om budget op de Stadspas te plaatsen. Dit is reden om vanaf dit jaar een zogenaamd Kinderkeuzebudget op de Stadspas in te voeren. In dit budget bundelen we verschillende kindregelingen samen. Daarmee maken we het aanbod aan kindregelingen overzichtelijker en creëren we meer keuzevrijheid voor de besteding ervan. Om gebruikers kennis te laten maken met de Stadspas als betaalpas plaatsen we in 2020 voor het eerst het budget van de Kindbonnen op de pas. In de komende jaren integreren we ook andere kindregelingen in het gebundelde budget op de Stadspas.

2.2 Familiepakket voor voorscholen

Taallessen/ Spreekuren MaDi's/ Financiële voorlichting/ Amsterdamse familieschool

Op meerdere scholen in Amsterdam met veel leerlingen uit minimahuishoudens boden we het familiepakket aan. In schooljaar 2019/2020 boden we op 53 scholen taallessen aan en op ca. 35 scholen organiseerden MaDi's spreekuren.

Op één familieschool in Nieuw-West is in 2020 gestart met een verlengde (+45 minuten onderwijstijd per dag) en een verrijkte (+1 uur talentontwikkeling per dag) schooldag. Daarnaast heeft de school een uitgebreide ondersteunings structuur die bestaat uit een vast team van professionals (waaronder de MaDi en het Ouder en Kind team). Hiermee wordt vanuit verschillende disciplines ondersteuning geboden aan de gezinnen. De UVA en HVA onderzoeken in hoeverre de interventies zowel voor kinderen als hun ouders de beoogde effecten opleveren. Tijdens de lockdown zijn gezinnen extra ondersteund, onder andere door ze actief te benaderen en door extra materiaal voor thuisonderwijs beschikbaar te stellen.

2.3 Betrekken kinderen bij aanpak armoede

Bij invoeren kinderkeuzebudget/ SuperRadenDag/ Adviestafel schuldenproblematiek jongeren

Op verschillende manieren laten we kinderen en hun ouders meedenken over het beleid. Zo betrokken we ouders bij de manier waarop we het Kinderkeuzebudget op de Stadspas invoeren. Daarnaast organiseerde de Kinderombudsman in samenwerking met andere organisaties in 2020 een zogenaamde SuperRadenDag. Hier konden Amsterdamse kinderen tussen de 10 en 18 jaar meedenken over diverse beleidsthema's. Tot slot organiseerden we samen met het Pact Amsterdam een adviestafel over schuldenproblematiek onder jongeren.

2 Kansen voor kinderen en jongeren

2.4 Gezonde financiële start jongeren

Overgang naar 18 jaar	Vanaf eind 2020 feliciteren we alle Amsterdamse jongeren die 18 jaar worden via een verjaardagskaart met daarop een lijst met zaken die ze moeten regelen of weten. De kaart verwijst de webpagina 'ik word 18' voor meer informatie. Met een QR-code wordt gelinkt naar de app PingPing. Die app hebben we in samenwerking met het programma 'Overgang naar 18 jaar' ontwikkeld. Jongeren kunnen via PingPing hun basissituatie op orde te brengen door een route te doorlopen waarin ze stapsgewijs informatie krijgen en tot acties worden aangezet. In de komende periode ontwikkelen we de app verder door, onder andere in samenwerking met jongeren zelf.
Financiële educatie op het voorgezet onderwijs	Het aanbod financiële educatie hebben we vanaf schooljaar 2018-2019 verder uitgebreid. In schooljaar 2020-2021 voeren we het aanbod in samenwerking met drie uitvoerende organisaties verder op. We hebben specifieke programma's voor leerlingen van het vso, praktijkonderwijs en vmbo B/K, en voor leerlingen van vmbo-t en havo/vwo. We zetten het meest in op deelname binnen het vso, praktijkonderwijs en vmbo B/K.
Jongeren schuldenvrij	<p>Op 1 februari 2020 introduceerden we de nieuwe aanpak Jongeren Schuldenvrije Start. Binnen deze aanpak werken Jongerenpunten, MaDi's en de Kredietbank nauw samen aan het oplossen van schulden en het creëren van perspectief voor jongeren. We hebben de ambitie gesteld om per jaar 150 jongeren te begeleiden bij het oplossen van hun schuldenproblematiek en te werken aan hun toekomstperspectief. Tot augustus 2020 zijn er 325 jongeren gesproken waarvan we verwachten dat er 80 instromen in de aanpak.</p> <p>Daarnaast hebben we er in de aanpak Vroegsignalering extra op ingezet dat signalen van het CAK over jongeren worden opgepakt. Ook hebben we alle labels van zorgverzekeraars Achmea, CZ-groep, VGZ en Menzis bij de aanpak betrokken. Dit doen we, omdat schulden bij jongeren vaak beginnen door het niet betalen van de premie van de ziektekostenverzekering. Tot slot zijn we in samenwerking met DUWO, de woningcorporatie voor jongerenhuisvesting, gestart met een specifieke vroegsignaleringsaanpak voor jongeren.</p>

2.5 Wat gebeurt er nog meer?

Stadspas aanbod voor kinderen	De mogelijkheden via de Stadspas voor kinderen zijn de afgelopen twee jaar uitgebreid. We gaven onder andere het aanbod aan activiteiten een impuls en zorgden we voor meer culturele activiteiten in de Kidsgids. Ook waren er meer mogelijkheden om mee te doen aan activiteiten tijdens schoolvakanties. De deelname hieraan nam in de afgelopen jaren toe. Daarnaast breidden we de betaalmogelijkheden via de Stadspas uit. Tegenwoordig kunnen alle kinderen via de pas contributie voor een sportclub en de vrijwillige ouderbijdrage betalen. Die laatstgenoemde toepassing is inmiddels op ruim 200 scholen mogelijk. Dit zorgt ervoor dat meer kinderen meekunnen op schoolreisjes en andere uitjes onder schooltijd.
--------------------------------------	---

2 Kansen voor kinderen en jongeren

2.5 Wat gebeurt er nog meer?

Integrale aanpak Sport en Cultuur	<p>In de afgelopen periode hebben we ingezet op een uitgebreidere integrale aanpak voor het stimuleren van sport en cultuur. In samenwerking met het Jeugdfonds Sport verzorgen we de Sportvergoeding Jeugd. Via deze regeling kunnen kinderen met een Stadspas deelnemen aan sportactiviteiten. Met hun Stadspas kunnen ze kosten voor sportactiviteiten tot €300,- per schooljaar vergoed krijgen. Daarnaast maakt het Jeugdfonds Sport het voor kinderen mogelijk om lid te worden van een vereniging die (nog) niet is aangesloten op het systeem van Stadspas. In 2019 hebben we met de integrale samenwerking ruim 8.500 kinderen bereikt.</p> <p>In samenwerking met het Jongerencultuurfonds Amsterdam bieden we kinderen uit huishoudens met een laag inkomen tevens een vergoeding voor de kosten van een jaarlidmaatschap aan muziek-, theater- en danslessen. Dat doen we tot een maximumbedrag van €450,- per jaar. In 2019 heeft het Jongerencultuurfonds Amsterdam ruim 3.000 kinderen bereikt.</p>
Stichting Leergeld	<p>In samenwerking met Stichting Leergeld ondersteunen we kinderen zonder Stadspas, aanvullend op het gemeentelijke beleid. Stichting Leergeld richt zich vooral op gezinnen van werkende minima, gezinnen in acute nood en ongedocumenteerden. Dat doet het in de stadsdelen Oost, Nieuw West, Noord en Zuidoost. De stichting werkt met vrijwilligers die huisbezoeken doen om ouders te informeren over Pak je kans en om ondersteuning te bieden als mensen niet in aanmerking komen voor ander gemeentelijk aanbod. Stichting Leergeld verstrekke de afgelopen periode diverse noodzakelijke producten aan kinderen, zoals laptops, fietsen, bedden en bureaus. Daarnaast verwees het mensen door naar relevante instanties zoals MaDi's en jeugdhulp.</p>
Stichting SINA	<p>Vergelijkbaar met de activiteiten van Stichting Leergeld ondersteunen we in samenwerking met Stichting Samen Is Niet Alleen (SINA) kwetsbare Amsterdamse minima in de stadsdelen Centrum, West en Zuid. SINA helpt minima met het aanvragen van gemeentelijk aanbod en ondersteunt tevens Amsterdammers die hier niet in aanmerking voor komen. SINA legt bij alle cliënten huisbezoeken af om zorgvuldig in kaart te brengen op welke leefgebieden een hulpvraag is. Daardoor kan het doorverwijzen naar een relevante instanties, zoals Ouder- en Kindteams of MaDi's. Tevens verzorgt SINA materiële ondersteuning door o.a. laptops, fietsen, bedden en bureaus te verstrekken.</p>
JeugdEducatieFonds	<p>Het JeugdEducatieFonds ondersteunt Amsterdamse kinderen uit gezinnen met weinig geld die niet in aanmerking komen voor gemeentelijke voorzieningen of die aanvullend op de bestaande voorzieningen extra hulp nodig hebben. Dat doet het in samenwerking met verschillende basisscholen.</p>

3 Preventie van armoede en schulden

3.1 Ontzorgen kwetsbare Amsterdammers

Convenant Kwaliteit Beschermingsbewind	In februari 2020 heeft het college het Convenant Kwaliteit Beschermingsbewind gesloten met maatschappelijk dienstverleners en bewindvoerders. Met dit convenant beogen we de kwaliteit van bewindvoering te verhogen, het schuldhulpverleningsproces te versnellen en de overgang naar zelfredzaamheid te bevorderen.
Pilot tussenvorm inkomensbeheer en beschermingsbewind/ Pilot gebruik digitale instrumenten	Naast dit convenant onderzoeken we meer manieren om de Amsterdammers met schulden passende ondersteuning te bieden. Zo is in 2019 een pilot uitgevoerd met een tussenvorm tussen inkomensbeheer en beschermingsbewind om Amsterdammers een alternatief te bieden waarmee de overstap naar zelf financiën beheren kleiner wordt. Ook starten we met pilots in het gebruik van digitale instrumenten, zoals de Buddy App.
Ontzorgen statushouders	Om statushouders te ontzorgen kunnen zij ervoor kiezen dat in de eerste 6 maanden van hun uitkering, de vaste lasten ingehouden worden. Sinds de start van deze aanpak heeft 73% daar gebruik van gemaakt. Ook bieden we andere begeleiding aan met de focus op het voorkomen van schulden, vanuit het implementatieplan ontzorgen statushouders. Denk aan budgetadviesgesprekken en een preventieve budgetcursus.

3.2 Schulden vroeger signaleren

Uitbreiding samenwerkingspartners Amsterdamse aanpak vroegsignalering	De Amsterdamse Aanpak Vroegsignalering is in juli 2020 geïntensiveerd om te voorkomen dat Amsterdammers die door de coronacrisis betalingsachterstanden hebben, problematische schulden ontwikkelen. Het aantal samenwerkingspartners van wie de gemeente meldingen ontvangt is in 2019 uitgebreid met 7 nieuwe melders: deurwaarderskantoren Flanderijn, GGN en Syncasso, energiebedrijven Greenchoice en Eneco en zorgverzekeraars Menzis en VGZ. In 2020 is daar de samenwerking met Certin en DUWO en Stadsbank van Lening bijgekomen. Ook voeren we gesprekken met particuliere verhuurders om daar de samenwerking mee op te starten.
Acties verhogen bereik vroegsignalering	Een aandachtspunt in de Aanpak Vroegsignalering is het bereik. In 2019 is er een traject gestart om het bereik van verder te vergroten. We maken meer gebruik van digitale dienstverlening (waaronder de stedelijke aansluiting bij Geldfit vanaf april 2020), werken meer vindplaatsgericht en verrijken meldingen met zoveel mogelijk informatie om met meer kennis op pad te gaan. Sinds de coronacrisis zien we een sterk gestegen bereik, door betere contactinformatie (telefoonnummers en e-mailadressen) en ook doordat mensen meer thuis zijn.

3 Preventie van armoede en schulden

3.3 Aanpak levensgebeurtenissen

Overgang naar 18 jaar	De overgang naar 18 jaar is een levensgebeurtenis met risico op schulden. De aanpak om jongeren en hun ouders hierin te ondersteunen vindt u in hoofdstuk 2.
Samenwerking met SVB bij overgang P-wet naar pensioen	Bij de overgang van een Participatiewet-uitkering naar het pensioen bieden we ouderen in samenwerking met de SVB dienstverlening aan die gericht is op preventie van inkomensproblemen en schulden. Na een experiment in 3 stadsdelen is deze aanpak sinds 2019 stadsbreed en kent een hoge klanttevredenheid.
Onderzoek overige ondersteuningsbehoeften bij levensgebeurtenissen	We onderzoeken welke inzet op andere levensgebeurtenissen aanvullend nodig is om te zorgen dat Amsterdammers die door een verandering in hun situatie meer risico lopen op schulden, te ondersteunen.

3.4 Nazorg na vroegsignalering of schuldhelpverleningstraject

3 maanden nazorg na vroegsignalering	We bieden gedurende 3 maanden nazorg aan Amsterdammers die we bereiken met vroegsignalering en die zelf werken aan een oplossing van de betalingsachterstand.
Vrijwillige nazorg na schuldhelpverleningstraject	Om nieuwe schulden na de start met een schone lei te helpen te voorkomen, kan een klant op vrijwillige basis nazorg ontvangen na een schuldhelpverleningstraject. Deze nazorg bestaat uit vier jaar "vinger aan de pols" nadat een saneringstraject is gestart. Op dit moment testen we via het stedelijk experiment "Nazorg+" welke hulpvragen er in de praktijk zijn, en welke ondersteuning hier het beste bij past.

3 Preventie van armoede en schulden

3.5 Wat gebeurt er nog meer?

Pilot budgetgesprekken nieuwe huurders	In november 2019 is de gemeente samen met woningcorporatie Rochdale en maatschappelijk dienstverleners MadiZo, Sezo en Doras gestart met een pilot waarbij nieuwe huurders een budgetgesprek met de MaDi krijgen aangeboden om schulden te voorkomen. In dit gesprek krijgt de huurder advies over de nieuwe huur in relatie tot besteedbaar budget en over het gebruik van minimaregelingen, toeslagen en voorliggende voorzieningen.
Gebundelde dienstverlening overheden in Stadsloket West	In het Stadsloket West bieden verschillende overheden (SVB, CAK, Belastingen) gezamenlijke dienstverlening aan voor Amsterdammers die er digitaal of telefonisch niet uitkomen. Deze overheden bundelen hier hun dienstverlening en gaan persoonlijk in gesprek.
Samenwerking Geldfit	De gemeente Amsterdam is per 1 april 2020 een samenwerking aangegaan met Geldfit en is daarmee aangesloten op de Nationale Schuldhulproute. Amsterdammers kunnen zich via geldfit.nl oriënteren op verschillende manieren om hulp te krijgen bij geldproblemen. In 2020 zijn 475 Amsterdammers na deze oriëntatie doorverwezen naar de MaDi.

4 Amsterdam vrij van problematische schulden

4.1 Stresssensitieve schuldhulpverlening

Route020	Route020 is een nieuwe werkwijze van de MaDi. Deze nieuwe werkwijze is gebaseerd op inzichten uit de gedragswetenschappen over de effecten van schaarste en bijbehorende stress op het denken en handelen van mensen en de in de Verenigde Staten ontwikkelde methodiek mobility mentoring. Het proces is meer maatwerk geworden. Hulpverleners zijn getraind in stress-sensitieve schuldhulpverlening en verbinding met andere leefdomeinen. Sleutelwoorden binnen Route020 zijn de leefwereld van de klant, integraal werken, de menselijke maat en stresssensitiviteit. De Hogeschool van Amsterdam (HvA) is nauw betrokken bij de ontwikkeling en verbetering van deze werkwijze.
Training 'Wegwijs in schuldhulp'	Amsterdamse professionals uit andere (aanverwante) domeinen kunnen in het kader van integraal werken de training 'Wegwijs in Schuldhulp' volgen. Wegwijs in Schuldhulp (WiS) verzorgt basistrainingen schuldhulpverlening voor professionals, om de samenwerking tussen de schuldhulpverlening en alle ketenpartners te versterken. De trainingen werden tot en met 2018 kosteloos aangeboden, in 2019 is er geëxperimenteerd met betaalde trainingen. De overgang naar betaalde trainingen heeft - zoals verwacht - impact gehad op het aantal aanmeldingen: er is een daling opgetreden van 50% in 2019 t.o.v. 2018. Eind 2019 en begin 2020, nam de vraag naar trainingen weer flink toe. Echter, door corona zijn alle trainingen in het 2e kwartaal van het jaar geannuleerd en verzet naar het najaar. Indien mogelijk gaat het om fysieke trainingen, naast een online programma.
Good Practice onderzoek	De HvA start in najaar 2020 met de 2-meting, waarin zij zal nagaan in hoeverre route 020 is geïmplementeerd in de praktijk. Het zogeheten "Good Practices onderzoek" bouwt voort op de eerdere 0-meting (2015) en 1-meting (2018), waardoor de ontwikkelingen over een langere periode inzichtelijk worden. Daarnaast hebben de MaDi's ervoor gekozen om de training route 020 vanaf najaar 2020 te verdiepen en intensiveren; zodat stress-sensitief werken en motiverende gesprekstechnieken nog meer verankerd raken in de werkwijze van de Amsterdamse schuldhulpprofessional.

4.2 Saneren aan de voorkant

Proef saneren aan de voorkant; Doorontwikkeling i.s.m. HvA	<p>In december 2017 is een proef gestart met saneren aan de voorkant met als doel om zo snel mogelijk een schuldsanering aan te vragen en de doorlooptijd zoveel mogelijk te verkorten. De proef liep tot april 2018 en is in 2019 geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie is dat, ondanks een sterk verkorte doorlooptijd, veel trajecten niet succesvol waren. Dat heeft in de eerste plaats te maken met onvoldoende stabiliteit bij veel van de deelnemers, waardoor tijdens de sanering opnieuw schulden ontstonden. Een tweede reden is dat niet alle schulden bij iedereen in beeld waren voor tot sanering werd overgegaan.</p> <p>In het verlengde hiervan is in 2020 de Hogeschool van Amsterdam (HvA) gevraagd de doorlooptijden van schuldhelpdossiers te analyseren van start tot aan goedkeuring van de saneringsaanvraag bij de kredietbank. De achterliggende theorie is dat de maatwerkaanpak van route 020 (werkwijze MaDi sinds 2019) snelle toeleiding naar sanering faciliteert waar dit mogelijk is. Resultaat van de analyse is dat ongeveer een kwart van de dossiers een doorlooptijd heeft van maximaal 3 maanden. Ongeveer de helft heeft een doorlooptijd van maximaal maanden en ongeveer een kwart een doorlooptijd heeft van meer dan 1 jaar. Bij de snelle dossiers gaat het veelal om stabiele deelnemers bij wie de schuldsituatie al goed in beeld is. Een deel van de Amsterdammers die door de coronacrisis in de problemen is gekomen, voldoet naar verwachting aan dit profiel.</p>
---	--

4 Amsterdam vrij van problematische schulden

4.3 Herfinancieren schuldenpakket

Kleinschalige pilot herfinanciering

In 2020 heeft de Kredietbank Amsterdam in de vorm van een pilot een start gemaakt met het onderzoeken van de mogelijkheden en voordelen van het herfinancieren van het schuldenpakket van schuldenaren. De pilot is nog klein schaling. Van 8 schuldenaren is de schuld gefinancierd. Op dit moment loopt de afbetaling ervan goed. Geen van de 8 deelnemers heeft nog een betalingsachterstand.

4.4 Schuldenoffensief

Lokale aanpak (ontwikkel-)buurten

In 4 (ontwikkel-)buurten zijn we gestart met lokale aanpakken met als doel een schuldenvrije buurt. Door Amsterdammers met schulden te helpen, ontstaat rust en perspectief om te werken aan de toekomst. In de IJplein-/Vogelbuurt is op 1 juli jl. gestart met de aanpak Armen ineen, waarin 'samenredzaamheid' centraal staat. Het is een aanpak van onderop waarin bewoners en professionals een grote rol spelen en mede vormgeven aan het project. In Zuidoost is in de G-buurt Noord een integrale, outreachende aanpak ontwikkeld die vooruitloopt om de nieuwe werkwijze van de buurtteams. Ook in Nieuw-West (Aanpak Dichtersbuurt) en Oost (Samen Vooruit) is een lokale aanpak opgezet.

Daarnaast zijn er 2 lokale aanpakken die al langer lopen. In Zuidoost bestaat sinds 2017 de GeDIK-aanpak waar binnen mensen begeleid werken aan hun persoonlijke doelen. De overkoepelende ambitie: uit de armoede komen. Circa 120 deelnemers uit drie doelgroepen doen mee: alleenstaande moeders, werkende minima en zzp'ers met een laag inkomen. In de Lodewijk van Deysselbuurt in Nieuw-West loopt sinds 2017 het project Van Overleven naar Leven met als doel om zestig gezinnen te ondersteunen. Het betreft gezinnen die uitvallen in de reguliere hulpverlening en (problematische) schulden hebben.

Tot slot wordt ook vanuit de portefeuille Werk ingezet op de ontwikkelbuurten. Zo geven we binnen de cohortaanpak prioriteit aan de ontwikkelbuurten en realiseren we onder de noemer 'Samen aan de Slag' werk voor 50 bijstandsgerechtigden in Slotervaart.

4.5 Lobby Rijk

Lobbybrief G4 en landelijke armoedecoalitie: breed schuldenoffensief

Het college heeft de lobby bij het Rijk om knelpunten in de schuldhelpverlening weg te nemen, het afgelopen jaar geïntensiveerd. Samen met de G4 en de Landelijke Armoedecoalitie heeft Amsterdam een lobbybrief opgesteld die, in navolging van de aanbevelingen van de commissie Halsema, pleit voor een breed schuldenoffensief naar aanleiding van de coronacrisis. Het Rijk onderkent het belang van intensievere en snellere schuldhelpverlening in deze crisistijd en heeft in het herstel- en steunpakket middelen vrijgemaakt voor gemeenten. Ook zijn in de Tweede Kamer moties en amendementen aangenomen die overeenkomen met ons pleidooi, zoals het aanpassen van de Participatiewet, waardoor het niet verstrekken van inlichtingen niet automatisch tot de classificatie 'fraude' hoeft te leiden.

4 Amsterdam vrij van problematische schulden

4.6 Sociale incasso

Pauzeknop	De pauzeknop is een belangrijk instrument om Amsterdammers met problematische schulden tijd en rust te gunnen om uit de schulden te komen. Een dergelijke pauzeknop is via de leidraad Incasso 2020 van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen een geborgd onderdeel van de invorderingsactiviteiten van Belastingen Amsterdam.
Aanpak terug- en invorderen bijstandsschulden	<p>Op het gebied van het terug- en invorderen van bijstandsschulden is de gemeente aan het onderzoeken op welke wijze sociale incasso het best kan worden toegepast binnen de uitvoering van de Participatiewet. Wet- en regelgeving vraagt om een gedifferentieerde aanpak van fraudeschulden en schulden die door andere redenen zijn ontstaan.</p> <p>Het niet kunnen kwietschelden van fraudevorderingen, schulden die het gevolg zijn van het niet melden van voor de hoogte van de uitkering relevante informatie, blijft een probleem. Een amendement met als doel deze strenge wettelijke bepaling te wijzigen biedt mogelijk uitkomst. De bedoeling is dat fraudeschulden die niet het gevolg zijn van opzet of grove schuld voortaan wel kunnen worden meegenomen in een minnelijke regeling. Vooruitlopend hierop onderzoekt de gemeente al op welke wijze invulling kan worden gegeven aan deze nieuwe bepaling.</p>
Schuldeiserscoalitie	Amsterdam voert gesprekken met de Schuldeiserscoalitie – een groep (nu nog) private schuldeisers met een sociaal incassobeleid - over toetreding. Op die manier geven we invulling gegeven aan de wens om de samenwerking met private partijen op het gebied van sociale incasso te versterken.

4.7 Wat gebeurt er nog meer?

Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire	De gemeente biedt Amsterdamse ouders die gedupeerd zijn door de toeslagaffaire ondersteuning aan. In april 2019 is een eerste pilot uitgevoerd en op basis van deze resultaten hebben de VNG en Rijksbelastingdienst op 28 september een akkoord gesloten. De gemeente biedt ondersteuning bij de brede hulpvraag op de leefdomeinen schuldhelpverlening, wonen, zorg, gezin en werk. Op 25 februari waren er 2323 gedupeerde ouders in beeld in Amsterdam. De gemeente benadert deze groep met het ondersteuningsaanbod.
Wet vereenvoudiging Beslagvrije voet	In 2020 heeft het Rijk aangekondigd dat de in 2017 aangenomen wet Vereenvoudiging beslagvrije voet per 1 januari 2021 in werking zal treden. De wet beoogt een verbetering van de rechtspositie van schuldenaren ten opzichte van de schuldeiser door een betere en uniformere vaststelling van de beslagvrije voet. Hoewel de wet op 1 januari 2021 daadwerkelijk in werking is getreden, is door het Rijk nog niet aan alle randvoorwaarden voldaan om goed uitvoering te geven aan deze wet. Diverse digitale instrumenten die verschillende partijen (WPI, deurwaarders en MaDi's en sociaal raadslieden) zijn nog niet uit ontwikkeld en geven verschillende uitkomsten van de berekening van de beslagvrije' voet. Dit leidt landelijk tot problemen. Het Rijk voorziet dat alle benodigde instrumenten pas eind 2021 klaar zullen zijn. WPI gaat met verschillende partijen in gesprek om de problemen te inventariseren. Aan de hand van die inventarisatie zal worden besloten of, en zo ja in welke vorm (bijvoorbeeld in G4-verband) er actie richting het Rijk moet worden ondernomen.

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.1 Inzet ervaringsdeskundigen bij armoedeaanpak

Amsterdams Netwerk Ervaringsdeskundigen (ANE)

We ondersteunen de inzet van ervaringsdeskundigen bij de aanpak van Armoede en schuldhulpverlening. We zijn aangesloten bij het Amsterdams Netwerk Ervaringskennis (ANE).

Het Amsterdams Netwerk Ervaringskennis is een snelgroeiend netwerk van ervaringsdeskundigen, ambtenaren én andere professionals. We ondersteunen de ontwikkeling van de leerlijn die door ANE en vrijwilligersacademie wordt ontwikkeld waarbij Amsterdammers worden opgeleid tot ervaringswerker. De eerste groep is inmiddels gestart. Tevens ondersteunen we de inzet van ervaringswerkers in de stadsdelen in West, Nieuw-West en Oost bij verschillende projecten en programma's.

We werken ook samen met het ANE om te kijken naar mogelijke doorgroeimogelijkheden, stageplekken en werkplekken voor ervaringsdeskundigen (o.a. bij de MaDi's).

5.2 Sportmodule Stadspas voor volwassenen

Keuzemodule op de pas

Sporten en bewegen moet toegankelijk zijn voor alle Amsterdammers, ook voor Amsterdammers met een laag inkomen. We bieden via de stadspas (gratis of met korting) verschillende beweeg- en sportactiviteiten aan volwassenen, zoals zwemactiviteiten, hardlopen, klimmen, kanovaren en fitness activiteiten.

We zijn aan het verkennen of we kunnen aansluiten bij de ontwikkeling om het stadspasaanbod op de pas te krijgen. Hierin willen we kijken naar de mogelijkheden om een sportmodule toe te voegen.

Seniorenportfonds

We bieden ook het seniorenportfonds waarbij 55+ers een jaar lang gratis kunnen sporten in stadsdeel Zuidoost en Zuid.

5.3 Aanpak armoede en gezondheid

Verkenning aansluiting preventieaanbod

Amsterdammers met een laag inkomen hebben vaak een minder goede gezondheid. In samenwerking met de GGD en Zilveren kruis zijn we aan het verkennen of het preventieaanbod beter kan aansluiten op de behoefte van bewoners en zijn hiervoor in samenwerking met Pharos gesprekken aan het voeren met sleutelfiguren in stadsdeel Zuidoost.

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.3 Aanpak armoede en gezondheid

Impuls gezondheid kinderen

In de samenwerking met Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht werken we aan een Impuls Gezondheid van kinderen in Armoede waarbij we ons richten op het stimuleren van Gezondheid en aan het herkennen van armoede en het doorverwijzen.

We stimuleren o.a. gezondheidsvaardigheden van ouders door een cursus Gezond Kopen, Gezond Koken en een interactief theater. Maar richten we ons ook op het signaleren van armoede en doorverwijzing binnen de gezondheidszorg. Bijv. vragen die binnen de JGZ zijn opgenomen om een indicatie te geven van de armoedeproblematiek in een gezin.

Verkenning pilot Stoppen met Roken

In samenwerking met de GGD zijn we aan het verkennen of we een pilot Stoppen met Roken voor Amsterdamse minima kunnen starten waarbij we willen aansluiten op bestaand aanbod.

5.4 Wat gebeurt er nog meer?

Stadspas

De Stadspas geeft minima grote kortingen en gratis toegang bij uitjes en aanbiedingen, zodat iedereen kan meedoen in de stad. Het aanbod wordt continu verbeterd en uitgebreid in samenspraak met de pashouders. In 2019 zijn er ten aanzien van 2018 20.000 meer Amsterdammers aangesloten bij de Stadspas en hebben er ook meer stadspashouders gebruik gemaakt van hun stadspas. Ook zijn er in 2019 149.000 meer verzilvering gerealiseerd dan in 2018. Een groot aantal Amsterdamse minima heeft deelgenomen aan verscheidene culturele activiteiten en sportactiviteiten. In 2019 zijn 485.000 verzilvering gerealiseerd en waarvan zwemmen de meest populaire activiteit is gebleken (89.000 verzilvering). Ook begin 2020 is de stadspas goed gebruikt en namen veel mensen deel aan allerlei activiteiten. Vanwege Covid-19 zijn een aantal activiteiten geannuleerd of in een andere vorm voortgezet. Vanaf september 2020 mogen minima 1 keer per maand gratis iemand meenemen die zelf geen stadspas heeft.

Pact voor Amsterdam

De gemeente doet het niet alleen. Er zijn vele partners die zich inzetten om armoede tegen te gaan en om te stimuleren dat alle Amsterdammers mee kunnen doen. Met het Pact voor Amsterdam faciliteert de gemeente particuliere initiatieven en publiek private samenwerkingen gericht op armoedebestrijding. Jaarlijks worden er circa 5 netwerkbijeenkomsten georganiseerd en in 2019 is er een makelaar aangesteld om partijen te verbinden en samenwerkingen aan te jagen. Dit jaar heeft de 6e editie van de Omarmprijs plaatsgevonden. Studiezalen, een initiatief van oud-Amsterdammer van het Jaar, Abdelhamid Idrissi, oprichter van Studiezalen, heeft de Omarmprijs 2020 mogen ontvangen.

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.4 Wat gebeurt er nog meer?

Makkie	<p>Sinds 2017 ondersteunen we het buurproject Makkie in samenwerking met stadsdeel Oost, bewoners, organisaties en bedrijven in de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied.</p> <p>Makkies zijn te verdienen als je vrijwilligerswerk doet voor een organisatie in de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied. Wie één uur vrijwilligerswerk doet, krijgt één Makkie. Wie meedoet helpt daarmee de buurt, zijn burens én zichzelf, want gespaarde Makkies kan worden ingewisseld bij veel aangesloten lokale winkeliers en organisaties. Het project richt zich vooral op de minima maar is voor alle inwoners uit de buurt beschikbaar. De Makkie komt in de praktijk terecht bij degenen die het hard nodig hebben. Het project biedt kansen aan bewoners, het ondersteunt lokale initiatieven en is daarmee een bindmiddel voor de buurt. Mensen die meedoen voelen zich beter/ sterker. Er zijn momenteel 360 vrijwilligers en 28 organisaties waar bewoners door vrijwilligerswerk Makkies kunnen verdienen en er zijn 35 verzilverorganisaties. Het Buurteam is bezig met het creëren van nieuwe Makkie-verzilvermogelijkheden (heropenen Makkie-winkel, nieuwe ondernemers werven, nieuw acties/deals organiseren e.d.).</p> <p>Vanwege Covid-19 heeft de uitrol richting de Dapperbuurt en Transvaalbuurt vertraging opgelopen. Komende periode zet het buurtteam zich hierop in. Tevens is de ambitie om de Makkie onder te brengen bij de infrastructuur van de stadspas.</p>
Maatschappelijke initiatieven	<p>We verstrekken subsidies aan maatschappelijke initiatieven tegen armoede (o.a. via de sociale basis) zoals Moneyschool. Maar dat doen we ook in samenwerking met andere afdelingen zoals JINC (i.s.m. Onderwijs, EZ).</p>
Gratis openbaar vervoer voor ouderen	<p>Ouderen met AOW en een laag inkomen kunnen gratis reizen in Amsterdam met openbaar vervoer van het GVB, Connexxion en EBS. Deze regeling verlaagt een financiële drempel en stimuleert participatie.</p>

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.4 Wat gebeurt er nog meer?

Voedselbank Amsterdam

Het aantal Amsterdamse huishoudens dat gebruik maakt van de Voedselbank was in 2017 en 2018 min of meer gestabiliseerd rond gemiddeld 1.180 huishoudens. In 2019 en 2020 liep dat aantal geleidelijk op naar 1.329 in maart 2020, toen de coronacrisis begon. Sindsdien is het aantal met meer dan 49% toegenomen naar 1.981 eind 2020.

De Voedselbank, de MaDi's en de gemeente streven ernaar dat Amsterdammers niet langdurig afhankelijk zijn van voedselhulp maar geholpen worden bij de achterliggende problematiek. De samenwerking tussen de MaDi's en de Voedselbank werd daarom de afgelopen periode al geïntensiveerd in pilotvorm. Om de dienstverlening van de Voedselbank te kunnen continueren tijdens de coronacrisis werden toen alle MaDi's ingeschakeld voor het overnemen van de intakes voor de Voedselbank. We bekijken nu of en hoe we daar structureel mee door kunnen gaan.

Op 15 januari 2020 opende de Voedselbank Amsterdam de Voedselmarkt aan de Lutmastraat in Zuid: de eerste locatie waar geen vooraf samengestelde pakketten worden uitgegeven, maar een supermarktmodel. Zo wordt de keuzevrijheid vergroot, kunnen meer verse producten worden verstrekt, en wordt ontmoeting met elkaar en met maatschappelijke initiatieven uit de buurt gestimuleerd. We onderzoeken momenteel met de Voedselbank de mobiliteit van de 'klanten' van de Voedselbank en welke knelpunten worden ervaren aangaande de bereikbaarheid van de Voedselbank.

Boeren voor burens

Boeren voor Buren is een initiatief, ontstaan aan het begin van de coronacrisis waarbij producten die lokale boeren niet kwijt konden, in eerste instantie gratis werden aangeboden aan gezinnen in Nieuw-West, Noord en Zuidoost die moeite hebben om rond te komen. Met financiële hulp van de Rabobank en de gemeente Amsterdam is er een bijzondere samenwerkingsvorm ontstaan waarbij de gemeente, Stichting Studiezalen, Techgrounds en de Rabobank de handen in een hebben geslagen om dit initiatief ook in de toekomst te kunnen bestendigen. Door de samenwerking met de gemeente Amsterdam, kunnen stadspashouders nu tegen een klein bedrag groente- en fruitpakketten bestellen.

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.4 Wat gebeurt er nog meer?

Rode kruis/ voedselinitiatieven / Particuliere fondsen

Naar aanleiding van de motie Ondersteun voedselvoorzieningen zoals bij de voedselbank van 22 april 2020 hebben 25 maatschappelijke initiatieven financiële ondersteuning gekregen, verspreid over de stad.

Op 10 september heeft de raad bij de bespreking van het punt “Samen sterker uit de crisis, een sociaal en duurzaam perspectief voor de stad” (Gemeentebld afd. 1, nr. 971) motie 986 accent aangenomen van het raadslid Taimounti over ondersteunen van informele voedselvoorzieningen, waarin het college/de burgemeester wordt gevraagd om bij de uitwerking van de begroting de ondersteuning van informele voedselvoorzieningen op te nemen in de plannen voor armoedebestrijding. En op 16 december 2020 heeft de raad bij de bespreking van de Begroting 2021 motie 1278 aangenomen van het raadslid Flentge (SP) inzake inventarisatie ondersteuning hulpinitiatieven in coronatijd.

De gemeente zet voor de ondersteuning aan de maatschappelijke initiatieven voor 2021 € 750.000 euro in. Deze middelen zijn beschikbaar dankzij het amendement: 7,5 ton voor informele voedselhulp in de stad, van de leden Flentge, Bakker, Roosma, Mbarki, Van Dantzig en Taimounti, dat tijdens de begroting 2021 door de raad is aangenomen. Met deze middelen worden het Rode Kruis en de vermogensfondsen ondersteund die deze middelen inzetten om voedselhulp via maatschappelijke initiatieven te verstrekken. Verder is een bedrag voor logistieke en praktische ondersteuning aan maatschappelijke initiatieven beschikbaar, voor het eerste kwartaal 2021 is dit vooralsnog op €50.000 begroot. De ondersteuning kent een tijdelijk karakter en duurt zolang de pandemie aanhoudt.

Vanaf eind maart 2020 heeft het Rode Kruis Amsterdam en de particuliere fondsen voedselnoodhulp verleend aan de meest kwetsbaren in Amsterdam. Er is aan 70 informele voedselinitiatieven steun verleend die samen zo’n 24.000 hulpvragende personen bereiken. Een groot deel hiervan bestaat uit ongedocumenteerde migranten die als gevolg van de coronacrisis hun inkomsten zien wegvallen.

Tegemoetkoming Aanvullend openbaar vervoer (TAOV)

Amsterdammers die niet zoveel te besteden hebben en minder mobiel zijn kunnen met aanvullend openbaar vervoer makkelijker de deur uit gaan. We ondersteunen ouderen met een AOW en een pas voor aanvullend vervoer hebben, met een tegemoetkoming die de afgelopen periode is verhoogd. Hierdoor kunnen we de drempel verlagen en mobiliteit en meedoen stimuleren. In 2019 hebben ruim 2800 ouderen hiervan gebruik gemaakt. Ouderen met AOW en een pas voor aanvullend openbaar vervoer (AOV), kunnen een tegemoetkoming krijgen van 120 euro per jaar.

Tegemoetkoming openbaar vervoer voor mantelzorgers

Amsterdamse mantelzorgers met een laag inkomen die drie kilometer of meer reizen naar het mantelzorgadres krijgen een tegemoetkoming voor de kosten van het openbaar vervoer. In 2020 ging het om ongeveer 540 mantelzorgers. Uit een enquête is gebleken dat de gebruikers zeer tevreden zijn over deze regeling. Komende periode is de inzet om het bereik van deze regeling onder de rechthebbenden verder te verhogen.

5 Meedoen zonder belemmeringen

5.4 Wat gebeurt er nog meer?

Amsterdamse Dierenhulp aan Minima (ADAM)	<p>De ADAM-regeling biedt huisdiereigenaren met een stadspas de mogelijkheid om een waardebon aan te vragen waarmee zij met hun zieke huisdier naar een dierenarts kunnen. Het doel van de ADAM-regeling is om te bevorderen dat zieke dieren van minima door de dierenarts geholpen worden en dat dit niet om financiële redenen niet of te laat gebeurt. Er wordt per stadspasjaar 1 dierenartsbezoek vergoed. Tevens vergoedt de gemeente een deel van de medische kosten indien het huisdier een medische behandeling nodig heeft. Ook vergoedt de gemeente een deel van de kosten voor sterilisatie of castratie.</p>
Collectieve zorgverzekering voor minima	<p>De gemeente biedt in samenwerking met Zilveren Kruis de Collectieve zorgverzekering. Met de Collectieve zorgverzekering zorgen we ervoor dat iedere Amsterdammer toegang heeft tot een betaalbare basisverzekering met een uitgebreide aanvullende verzekering. De gemeente doet een bijdrage op de premie. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van gezondheidsuitkomsten door inzet op preventie en het tegengaan van schulden door het inzetten van vroeg signalering.</p> <p>Vorig jaar organiseerde we in samenwerking met OBA, voorlichtingsdagen waarbij informatie werd gegeven over de Collectieve zorgverzekering. I.v.m. Covid-19 kijken we nu naar een digitale variant. Verder kijken we onder andere in samenwerking met kenniscentrum Pharos of de informatieverstrekking richting klanten vereenvoudigd kan worden.</p> <p>Inzet was om dit jaar samen met maatschappelijke dienstverlener SEZO en Zilveren Kruis een pilot te starten waarbij Zilveren Kruis bij de MaDi's spreekuren zou organiseren (niet per sé alleen over de CZM). Dit is uitgesteld vanwege Covid-19.</p>
Gratis ID	<p>Minima kunnen gratis een ID-kaart aanvragen, waarmee zij kunnen voldoen aan de wettelijke identificatieplicht en voor hen relevante voorzieningen (bijstandsuitkering, minimaregelingen etc.) kunnen aanvragen.</p>

6 Financiële ruimte door inkomensondersteuning

6.1 Minder regels, meer keuzevrijheid

Pilot inkomensondersteuning op maat/ mini-maatwerkbudget	Zie 1.1.
Doorbraakfonds	Het Doorbraakfonds is een samenwerking van professionals: Samen Doen, MaDi, FBNA en WPI. Het fonds is bedoeld om in complexe schuldsituaties die vast zijn gelopen, een doorbraak te forceren door knelpunten op te lossen. Dit gebeurt in veel gevallen door het geven van advies, maar bijvoorbeeld ook door het aflossen van een kleine schuld, waardoor een Amsterdammer ineens wel in aanmerking komt voor een woning en verder kan werken aan het verbeteren van zijn/haar situatie.
Mini-Maatwerkbudget (voorheen bekend als Teambudget) en maatwerkbudget	De afgelopen jaren hebben professionals in het sociaal domein geoefend met het Mini-Maatwerkbudget dat ze in overleg met elkaar kunnen inzetten voor kleine uitgaven als voorliggende voorzieningen niet of niet op tijd een oplossing kunnen bieden. Uit evaluatie in 2020 blijkt opnieuw de meerwaarde op meerdere vlakken. Naast dat het Mini-Maatwerkbudget professionals in staat stelt om te doen wat nodig is en kleine problemen klein te houden, leren zij door samen naar een casus te kijken van elkaar en worden ook vaak al oplossingen gevonden binnen de uitgebreide bestaande mogelijkheden. De nieuwe buurtteams die vanaf april 2021 van start gaan, gaan ook met het Mini-Maatwerkbudget werken en met het grotere Maatwerkbudget.
Toepassing hardheidsclausule	Aanvullend aan deze maatwerkinitiatieven, is er ook bij het toekennen van bestaande minimaregelingen meer ruimte gecreëerd. Regelmatig melden zich Amsterdammers met een situatie waarin de regels niet hebben voorzien. Op basis van de hardheidsclausule kunnen we regelingen toekennen bij schrijnende uitzonderingsgevallen die strik genomen niet aan de voorwaarden voldoen. Dit geldt bijvoorbeeld als het inkomen net boven de norm ligt, maar er specifieke omstandigheden zijn waarom iemand toch niet rond kan komen. Daarnaast letten wij scherp op nadelige effecten van bureaucratie. Het uitgangspunt is dat regels zoveel mogelijk onverkort worden toegepast om willekeur te voorkomen, maar dat deze toepassing wel naar redelijkheid gebeurt.
Keuzepakketten	Door minimaregelingen te combineren in pakketten ontstaat er meer keuzevrijheid. In 2020 is het kinderkeuzebudget op de stadspas geïntroduceerd dat vanaf 2021 wordt uitgebreid (zie hoofdstuk 2) en in de komende periode wordt in navolging hiervan gekeken naar mogelijkheden om bijvoorbeeld ook een gezondheidspakket, een meedoenpakket, of een keuzemodule sport te introduceren. Het combineren van Gratis Ouderen Vervoer met het Aanvullend Openbaar Vervoer blijkt kostbaar en zal om deze reden niet worden doorgezet.

6 Financiële ruimte door inkomensondersteuning

6.2 Verhogen bereik (werkende) minima

Datagedreven werken en versimpelen aanvragen en dienstverlening.	<p>We optimaliseren het bereik door het koppelen van onze data met die van andere organisaties en het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Het proactief toekennen van de Stadspas aan bij de gemeente bekende minima met een BBZ-uitkering, aan ongeveer 500 personen per jaar.■ Het toesturen van verkorte aanvraagformulieren voor de Stadspas, Scholierenvergoeding en Gratis laptop of tablet, aan bij de gemeente bekende personen die in het afgelopen jaar een bijstandsuitkering hebben ontvangen. Dit betreft ongeveer 3000 personen per jaar.■ Het proactief toekennen van de Stadspas aan bij de gemeente bekende minima met een saneringskrediet bij de Kredietbank Amsterdam aan ongeveer 1200 personen.
Aanpak specifieke doelgroepen	<p>Op basis van data selecteren we steeds nieuwe doelgroepen die minder dan gemiddeld worden bereikt en gaan we op zoek naar sleutelfiguren, netwerken, communicatiekanalen en strategieën waarmee de afstand tot deze Amsterdammers kunnen overbruggen met een gerichte aanpak. Hiervoor hebben we onder andere de volgende acties ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Lancering intermediairspanel; een panel bestaande uit bevlogen intermediairs die meedenken met vraagstukken van onze afdeling.■ Flyeractie in stadsdeel Centrum.■ Advertenties geplaatst in buurtkranten in wijken waar het bereik laag is.■ Het versturen van informatie aan scholen en het voorlichten van zorgcoördinatoren en interne begeleiders van scholen.■ Het proactief benaderen van organisaties door de Flying Squad in buurten waar het bereik achter blijft.■ Een samenwerking tussen het expertteam van team Voorzieningen en de stichtingen Leergeld en SINA, en de Sociale Loketten.■ Het versturen van een informatiefolder over de regelingen via de online werkmap van het UWV aan ongeveer 10.000 personen.
Communicatie en productgerichte campagnes	<p>Jaarlijks zijn er terugkerende communicatiecampagnes. Een voorbeeld hiervan is bij de start van het schooljaar de campagne 'Hulp bij schoolkosten'. Scholen worden ondersteund met (meertalig) informatiemateriaal om ouders te informeren over regelingen zoals de scholierenvergoeding en hen ook actief door te verwijzen naar hulp bij het aanvragen hiervan. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met 'klantverhalen' in onder andere de Krant van Amsterdam en Amsterdam Informeert (AT5). Doel hiervan is om de bekendheid van minimaregelingen te vergroten onder werkende minima en andere groepen die geen gemeentelijke uitkering ontvangen.</p>
Acties bereiken werkende minima	<p>Zie 1.2.</p>

6 Financiële ruimte door inkomensondersteuning

6.3 Ondersteuning minima bij woon- en energielasten

Woonlastenakkoord	Het tekort aan betaalbare huurwoningen is voor veel minima een nijpend probleem. De gemeente heeft daarom in 2019 hernieuwde afspraken gemaakt met de woningcorporaties, waardoor Amsterdammers met een langdurig laag inkomen en een relatief hoge huur in aanmerking komen voor huurverlaging. De huurverlaging kan oplopen tot meer dan € 100 per maand. Vanwege een landelijke regeling voor een eenmalige huurverlaging met een bredere werkingssfeer, zal de Amsterdamse regeling in 2021 niet worden uitgevoerd.
Woonkostentoeslag	Voor Amsterdammers met een laag inkomen bestaat een tijdelijke woonkostentoeslag wanneer hun eigen middelen (inclusief huurtoeslag) niet meer toereikend zijn om hun woonkosten te betalen. De tijdelijke toeslag is bedoeld om burgers met een inkomensterugval in staat te stellen hun woning aan te houden totdat zij weer voldoende inkomen hebben, een goedkopere woonruimte vinden of hun woonlasten aan passen. Dit zorgt voor stabiliteit in de woonsituatie en voorkomt schulden.
Energiecoaching	Ook stijgende energieprijzen vormen een probleem voor minimahuishoudens. In 2019 gaf 37% van de huishoudens met een inkomen onder de huurtoeslaggrens, meer dan 10% van hun netto inkomen uit aan energie. De gemeente ondersteunt huishoudens met energiearmoede met coaches die tijdens huisbezoeken bespaartips geven om de energierekening omlaag te krijgen en energiebesparende middelen als radiatorfolie en ledlampen verstrekken. Er zijn sinds 2017 drie energiecoachprojecten uitgevoerd door Instanties voor Maatschappelijke Dienstverlening (energieadvies Vroeg eropaf!), huurdersorganisatie !WOON (energiecoaches !WOON) en energiebedrijf Vattenfall (Step2Save).

6.4 Wat gebeurt er nog meer?

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	Ondernemers, waaronder zzp'ers, die financieel geraakt worden door de coronacrisis kunnen gebruik maken van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). De Tozo uitkering levensonderhoud vult het inkomen van ondernemers aan tot het sociaal minimum. Ruim 50 procent van alle zelfstandigen in Amsterdam heeft een beroep gedaan op de Tozo-regeling). De Tozo 1-regeling (looptijd 1 maart tot en met 31 mei) is toegekend aan ruim 36.600 Amsterdammers en Tozo 2 (1 juni ten met 30 september) aan circa 20.300 Amsterdammers.
Individuele inkomenstoeslag (IIT)	Amsterdammers die drie jaar of langer een laag inkomen hebben, ontvangen een toeslag van € 85 per jaar. Bijna 28.000 Amsterdamse minima maakte hier in 2020 gebruik van.
Regeling tegemoetkoming meerkosten	Minima die meerkosten maken in verband met een chronische ziekte of handicap, kunnen een tegemoetkoming krijgen van maximaal € 91,25 per maand. In 2020 ontvingen 15.370 minima een tegemoetkoming.

6 Financiële ruimte door inkomensondersteuning

6.4 Wat gebeurt er nog meer?

Individuele Bijzondere bijstand	Vergoeding voor noodzakelijke bestaanskosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld bewindvoerderskosten, de eigen bijdrage rechtsbijstand of uitvaartkosten). 11.731 personen maakten hier in 2020 gebruik van.
Kwijtschelding belastingen	Amsterdammers met een inkomen rond het bijstandsniveau kunnen kwijtschelding aanvragen voor afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting, roerenderuimtebelasting en/of rioolheffing. In 2020 maakten 52.566 Amsterdammers hiervan gebruik en werd een totaal bedrag € 16.126.303 van kwijtgescholden.
Witgoed bij nood	Minima met kapot witgoed kunnen via het Fonds Bijzondere Noden Amsterdam een apparaat in bruikleen krijgen dat na 5 jaar eigendom wordt. In 2020 waren er 528 verstrekkingen.

